Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:R 11 (1054) TORSDAGEN DEN 14 MARS 1907 20:DE ÅRG.

IDUN
ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET
GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

JENNY ENGELKE.

A. BLOMBERG FOTO.

UTAN ATT äga ett lysande namn, har denna författarinna gjort insatser i vår berättelselitteratur, som förtjäna att ihågkommas. Liksom marken bär blommor af olika doft och fägring, växer ock på diktkonstens fält den anspråkslösa violen bredvid den förnäma och högt kultiverade rosenarten. Och båda ha samma existensberättigande, hvilket ytterst går ut på att sprida skönhet och glädje i lifvet.

DET FINNS så många sätt här i världen, hvarpå man kan göra godt. Så många slita ut sina krafter och sitt — humör härpå, och deras skyddslingar bli visserligen omhuldade, men därför är det icke sagdt, att de få en gladare syn på lifvet.

Men det finns några få utvalda, som medvetet eller omedvetet ha tagit till sitt valspråk: "Gud älskar en glad gifvare", och de, åt hvilka dessa räcka sina gåfvor, måste ta emot dem med ett leende.

Det är det vackraste jag vet, detta att ha förmågan att locka andra att le, att kasta humorns försonande skimmer icke allenast öfver de stora stötestenarna i denna så kallade jämmerdal, utan ock — hvilket måhända är en ännu större hjälp — öfver sagda jämmerdals onekligen rätt många och småtråkiga hvardagar.

Jag har så ofta i tankarna föreställt mig vår Herre den dag, då han kommer för att, som det står, döma lefvande och döda. Jag ser hur allvarligt han lyssnar till alla dem, som framlägga sina stora lifsgärningar för honom, hur allvarligt han skänker dem sitt gillande, hur allvarliga och högtidliga de gå att mottaga sin lön. Men så falla hans blickar på den lilla gruppen "glada gifvare" och det kommer något, som jag, om ingen tar anstöt däraf, skulle vilja kalla skälmaktigt i dem, då han frågar: "Och hvad ha *ni* gjort för att tjäna mig?" Ödmjukt, men frimodigt se de på honom tillbaka och svara: "Vi ha bara gjort människor glada." Och då ler vår Herre stort och ljust mot dem och sänder dem att glädjas bland de glada på sin soliga himmels allra soligaste ängar.

Bland dem, som gladt förvalta sina pund, vill jag nämna den dam, hvars bild synes här ofvan, och som under de sista åren gjort sig känd och afhållen såsom författarinna utan att någon behöft stöta i basun för henne. Med ungdomens käckhet, med medelålderns erfarna intresse, med åldringens godmodigt leende och öfverseende syn på lifvet har hon tryggt och säkert utan annans hjälp själf eröfrat sin publik. Och hon har tagit sin framgång så lugnt och naturligt, att de, som känna henne, ej heller förundra sig öfver det annars rätt egendomliga förhållandet, att en kvinna, som öfverskridit sextiotalet, helt plötsligt börjar skrifva böcker, som gå, och detta lika ledigt och obesväradt, som vi andra skulle kunna skrifva af dem.

Jag hyser en obeskrifligt stor beundran för dem, som kunna skrifva romaner — bra sådana nämligen —, samma beundran som man väl i allmänhet, högt eller tyst, skänker alla dem, hvilka uträtta ett storverk, som man själf på inga villkor kan göra efter. Men det sätt, hvarpå fru Engelke arbetar, beundrar jag fullt lika högt som resultatet. Det sker med ett sådant solskenshumör, sådan lugn vetskap om att hon behärskar det område hon gjort till sitt, sådan kärlek till de lefvande modeller hon räddar undan glömskan, att det ej är underligt, att allt detta verkar smittsamt på läsaren.

Hon behöfver ej plocka sönder en människa bit för bit och sedan med stort besvär sätta ihop henne igen, för att man skall få klart för sig, att det *är* en människa man har framför sig, ej heller behöfver hon några ofantliga apparater, för att man skall förstå denna människas skaplynne. Hon förstår att göra oss bekanta med henne ändå, att ställa henne lifslefvande framför oss. Hvem som läst hennes böcker tycker sig till exempel ej känna den unge pastorsadjunkten både utan och innan, hvem ser ej tydligt framför sig professorn i "En stor svensk småstad", eller hela prostfamiljen i Söderbjörka? Med hvilken glädje letar hon ej upp dessa människors förtjänster, med hvilken älskvärd humor skämtar hon ej med deras små svagheter och förra tiders för oss litet ofattliga känslofullhet!

Och på samma sätt som hon går till sitt arbete, lefver hon sitt lif för öfrigt, glad, skämtsam och öfverseende, som endast den mycket vise kan vara det, genom ett ganska sträfsamt lif och stor människokännedom medveten om lifvets allvarliga sidor, men hunnen så långt, att hon kan betrakta äfven dem såsom snart förbiglidande moln.

Och om hon också med ett visst vemod tänker på, att hon så sent fick börja att på allvar ägna sig åt skriftställeriet, är det måhända en tröst för henne att veta, att höstens senaste frukter äfven äro de, som nått den bästa mognaden.

Med ledning af fru Engelkes egna anteckningar bifogar jag här några yttre drag ur hennes lefnad.

Dotter af fabriksägaren Leopold och hans maka Louise Arosenius föddes hon i Norrköping den 9 mars, "40 martyrers dag", hvilken omständighet väckte farhågor för barnets framtida öde.

Men vid närmare påseende befanns att almanackan visade, det hon ock blifvit född i "lejonets tecken" — det mest lyckobringande af alla — hvilket jämte förmånen att i sitt födelseår äga tvenne lyckonummer, 3 och 8, helt och hållet måste motverka den olycksbådande födelsedagen. Och man fick rätt. Jenny Leopolds barndom förflöt lyckligt i ett godt, bildadt hem. I trots af det då gängse instängda kammarlifvet fick hon tidigt följa sina föräldrar på resor både inom och utom landet, och ehuru den tidens flickundervisning var ganska knapphändig, ersattes den af god och nyttig läsning i hemmet.

De vidunderliga sagorna om jättar och troll slogo egentligen aldrig an på lilla Jenny. Men berättelser om människor och deras öden utgjorde däremot en ständig källa till nöje, och

om historien var för kort, kunde man ju "hitta på" fortsättningen själf. Hon uppmuntrades ofta af syskonen därtill, men plågades emellanåt af oro, att det kanske ej var rätt att berätta sådant, som icke i verkligheten händt. Denna samvetsömhet verkade hämmande på hela hennes ungdomstid.

Vid fjorton år förlorade Jenny sin far, och lifvets allvar trängde sig nu närmare henne. Efter åtnjuten undervisning af guvernant i hemmet afslutades hennes lärotid i en flickpension, som hennes f. d. lärarinna förestod, och där hon, på en gång elev och lärarinna, fick pröfva sina krafter.

Återkommen till sin mors hem och efter hennes död boende hos en gift syster, ägnade hon sin tid till undervisning i musik och skolämnen, till dess hon år 1871 ingick giftermål med kaptenen vid Hälsinge regemente Vilhelm Engelke och fick nu sitt hem i Söderhamn, den stad, där hon tillbragt sin skoltid.

Först genom detta äktenskap kände hon sig kommen till sin fulla rätt och frihet att utveckla sig till en självständig personlighet. Och ehuru hon endast tillfälligtvis gaf sig tid att syssla med pennan, då lifvet nu medförde många och kräfvande plikter, njöt hon af lyckan att i ett nära trettioårigt äktenskap vara förenad med en fint bildad och ädelt tänkande man, som på allt sätt uppmuntrade och stärkte hennes medfödda håg för litterära sysselsättningar. Det var dock först såsom änka hon vågade framträda offentligt. Det är icke utan att hon själf tror, att den framgång hennes böcker rönt beror på den omständigheten, att hon blifvit född i "lejonets tecken". För min del är jag mer böjd att tro, att denna framgång beror af en inre orsak: hennes ännu i hösten friska syn på lifvet och människorna. Heder åt den hvithåriga, som, själf glad, förstår att göra andra glada!

EBBA NORDENADLER.

Ärade kvartalsprenumeranter

göras uppmärksamma på, att ett nytt kvartal inom kort tillstundar och att, till undvikande af afbrott i tidningens regelbundna befordran, det är önskvärdt att prenumerationen utan dröjsmål förnyas. Det snart tilländalupna kvartalet torde ha öfvertygat våra läsare, att redaktionen, med fortsättande af tidningens gamla goda program, har all möda ospard att vidga och höja Iduns litterära och konstnärliga innehåll, på samma gång vi som hittills ägna nödig uppmärksamhet åt hvarje kulturell och social lifsfråga. Ökad tillslutning från vår läsekrets sida kommer att ytterligare skärpa våra bemödanden.

Mjuk
och
elastisk gång
tillhöra de egenskaper som göra

Victoria kängan

till
"Damernas Favorit".

Försäljes i finare skoaffärer öfverallt — till populära priser — och tillverkas af
LUDVIG TRAUGOTT, STOCKHOLM.

Hvarför vi önska rösträtt!

SOM FRÅGAN om kvinnans politiska rösträtt med hvar dag alltmer tränger sig i förgrunden, har Iduns redaktion velat tillgodose sin läsekrets' intresse för denna del af den stora rösträttsfrågan genom att anmoda framstående representanter för den kvinnliga rösträttsrörelsen samt andra kvinnor ur olika kretsar och verksamhetsområden, som offentligt eller enskildt visat sig stöda denna rörelse, att i Iduns spalter uttala sig om det eller de skäl, på hvilka de grunda sitt rösträttskraf. De flesta skälen torde kunna komma att inrangeras under någon af de tre stora hufvudrubrikerna: rättvisa, samhällsgagn och politik. Vi våga förutspå, att den arsenal af skäl, som redan lär vara samlad inom rösträttsorganisationen, i icke ringa grad kommer att ökas genom denna enquête. Det stora antal af de genom Idun utsända masspetitionslistorna, som från alla delar af vårt land återkommit fulltecknade, har ytterligare stärkt oss i vår förmodan, att vi härigenom tillmötesgå våra läsares önskningar. Vi lämna härmed efter hand plats åt de ingående svaren.

FRÖKEN EVA FRYXELL:

MED ANLEDNING af en mig från tidskriften Idun tillsänd anhållan att offentligen besvara frågan "hvarför jag önskar politisk rösträtt åt Sveriges kvinnor", har jag nöjet meddela nedanstående svar.

Jag önskar politisk rösträtt åt kvinnorna,

1:o) emedan det vore en förödmjukande orättvisa att vägra rösträtt åt kvinnorna i en stat sådan som Sverige, *om allmän rösträtt tillerkännes männen.*

2:o) Emedan en sådan orättvisa, insedd och fasthållen, skulle verka skadligt på folkkaraktären, liksom all orättrådighet med vett och vilja begången förslöar rättsbegreppen och sänker en nations moraliska nivå.

3:o) Emedan en sådan lagstiftning skulle i flere speciella afseenden verka skadligt — den skulle gifva stöd åt villfarelsen från näfrättens tider, att kvinnan vore ett lägre väsen än mannen, en åsikt oförenlig med den kristna moraltypen i civiliserade stater. — Den skulle genom kvinnornas förnedring verka brutaliserande på männen och gifva näring åt självviskhet, råhet och öfversitteri. — På kvinnokaraktären skulle inflytandet också blifva olyckligt. Intelligenta och rättskaffens personligheter blefve förbittrade; veka och osjälfständiga gjordes till nollor; passiva och slöa blefve apatiska. Alla skulle nedstämmas, främst de begåfvade, af hopplöshet och brist på självtillit och initiativ.

4:o) En sådan orättvisa skulle också verka direkt skadligt på statslifvet i dess helhet, genom att beröfva landet nyttan af de intellektuella och etiska krafter, som kvinnorna sitta inne med, och detta så mycket mer, som just vissa deras bästa egenskaper i mindre grad förefinnas hos männen.

Och hvarför begå en sådan orättfärdighet? Innebär reformen faror, som berättiga, ja, framtvinga en för halfva människosläktet så förödmjukande behandling? Nej! orättvisan kan ej bemantlas ens med svepskäl.

Man behöfver ej frukta, att kvinnorna skola öfvergifva sin af naturen anvisade ställning. Men det vore lika grymt som skadligt att hindra dem från begagnandet af öfverlägsna själsgåfvor till eget och samhällets bästa. De, liksom männen före dem, skola begå en mängd dumheter och dårskaper, men i det stora hela skall deras ökade inflytande tillföra samhällsorganismen åtskilliga behöfliga ingredienser.

En kvinnosakskvinnornas veteran begagnar här tillfället att från ålderdomens lugna otium uttala sin glädje öfver det modiga och ihärdiga arbete, många nutidens kvinnor utveckla för rösträttens vinnande, och sitt *tack för god vakt!*

Stockholm, febr. 1907.

EVA FRYXELL.

*

DOKTOR LYDIA WAHLSTRÖM:

Herr Redaktör!

JAG ÖNSKAR rösträtt åt Sveriges kvinnor, därför att jag anser statsintresset numera absolut fordra detta. Så länge icke kvinnans speciella anlag och intressen få göra sig gällande äfven i det offentliga lifvet, kommer samhället alltjämt att likna ett hem utan husmoder. Det är härvid barnsligt att komma med invändningen om hennes stilla inflytande i hemmet, då man vet, att statens stigande socialisering drager allt fler af just de områden, som hittills varit tillgängliga för detta inflytande, såsom skolan, fattigvården, nykterheten och sedligheten etc., under lagstiftningen och därigenom beröfvar kvinnan äfven det lilla hon nu äger af makt öfver den andliga atmosfär, inom hvilken hennes barn måste röra sig. Ju mer de ekonomiska och materiella förhållandena hota att bli vårt folks lifsintressen, desto nödvändigare är det, att kvinnan sättes i stånd att effektivt bli de andliga intressenas vårdare. Hon är af naturen samhällets sammanhållande och bevarande element. Vikten för henne af att bevara hemlifvet oförkränkt gör att hon i hvarje samhällsställning måste rygga tillbaka för klasskampens öfvergrepp. Slutligen är det i dessa tider af allvarlig utrikespolitik en lifssak för ett litet folk som vårt att få räkna så många aktiva och politiskt mogna medborgare som möjligt ibland sig. Det är ett nonsens att tala om "nationell samling" och inte räkna kvinnorna med.

Kvinnans rösträtt betyder ökad andlig värnkraft för vårt Sverige.

Stockholm, febr. 1907.

LYDIA WAHLSTRÖM.

*

FRIHERRINNAN EBBA PALMSTIERNA.

Herr Redaktör!

TILL SVAR å eder vänliga anhållan ber jag att få framhålla följande synpunkter till belysning af frågan: "Hvarför jag önskar rösträtt?"

1. Den kvinnliga rösträttsfrågan befinner sig nu i det stadium att den kan anses ha mognat till lösning, hvilket tydligen framgår däruta

Prenumerera oförtöfvadt på **BARNGARDEROBEN** alla mödrars ovärderliga skatt och hjälpreda.

att den uteslutande uppbäres af det folklager den berör.

2. Den sista stora allvarliga opinionsyttringen af Sveriges kvinnor har väl skingrat alla tvifvel om, att ej kvinnorna själfva vilja häfda sin ställning i samhällslifvet. Vi torde aldrig förut ha bevittnat en så allmän och klart uttalad fordran af vårt folks kvinnor.

3. Tidsutvecklingen har fört kvinnan till en annan plats i samhället än förut och hennes arbetskraft har nu tagits i anspråk inom en mängd olikartade verksamhetsområden i vårt land. Hon har därigenom förts ut vid mannens sida i förvärfslifvet och där trädt i konkurrens med honom och behöfver därför samma lagliga vapen som han, för att striden ej skall blifva ojämn. —

Kvinnan såsom maka, moder och uppfostrarinna åt blifvande medborgarinnor och medborgare äger rätt att fordra politisk rösträtt.

Ju mer humaniteten beredes en aktad plats vid förståndets sida uti statslifvet, desto mer blifver kvinnans deltagande däri behöfligt.

4. Slutligen är vår fordran helt enkelt en *rättvis* sak.

Med utmärkt högaktning
EBBA PALMSTIERNA,
f. Carlheim-Gyllenskiöld.

Djursholm, mars 1907.

*

FRU GURLI LINDER.

DE TEORETISKA och praktiska skälen för kvinnlig politisk rösträtt ha blifvit, ej minst af män, så allsidigt och ovederläggligt framställda och utredda, att det torde vara omöjligt att härutinnan finna ett enda nytt ord att lägga till alla de redan uttalade. Sammanfattningen af dessa skäl utgör väl det fullödiga svaret på den af Idun nu gjorda frågan. Hemmets och samhällets organiska sammanhang blir med hvarje dag allt fastare och därigenom fordringarna på kvinnan som samhällsmedlem allt strängare. Under dessa förhållanden kan snart sagdt ingen kvinna längre draga upp vindbryggan mellan hemmets fasta borg och samhällsvärlden utanför: de ömsesidiga utbytena äro därtill alltför väsentliga för bådadera. Innerst torde således — jag hoppas åtminstone att så är — det kvinnliga *krafvet på rösträtt* ha, med en andlig naturlags nödvändighet, framsprungit ur *känslan* af *röstplikt*.

Hvad resultaten af kvinnans fulla likställighet som samhällsmedlem beträffar, tror jag en klok försiktighet bjuder att icke förespå dessa vare sig hastiga eller lysande. De som så göra räkna nog för mycket med elitkvinnorna och glömma, att den kompakta majoriteten alltid blir genomsnittskvinnorna. Vi få emellertid liksom genomsnittsmännen bjuda till att efter fattig förmåga göra vårt bästa. Några storverk uträtta vi nog hvarken mer eller mindre än de. Vi vilja således ha rösträtt, därför att *vi ej äro en smul klokare än männen*, men — något annorlunda.

Tyvärr har jag i denna fråga aldrig lyckats rycka upp mig till någon stark känsla af indignation, t. ex. öfver att tillhöra "en utestängd klass". Det uttrycket synes mig i denna tillämpning vara sanning endast med modifikation och kunna åberopas blott af kvinnorna ur de klasser, hvilkas män äro rösträttslösa. En indignerad känsla af utestängdhet ingår således icke bland mina motiv för kvinnlig rösträtt.

Anmärkningsvärdt med afseende på den kvinnliga rösträttsfrågan är det faktum, att det är första gången svenska kvinnor ur de mest skilda samhällsklasser och med de mest divergerande lifsåskådningar stå samlade i kamp. Förut har det gått så till, att några intelligenta och behjärtade kvinnor rest krafven i de mångas namn och därefter, med bistånd af kvinnosaksmännen, drifvit dem igenom och för kvinnorna uppnått rättigheter, som flertalet af dem dittills knappt medvetet hunnit sakna. Nu är det, med rätta, annorledes. Och det lugna, värdiga och frasfria sätt, hvarpå den svenska kvinnan framfört sitt rösträttskraf, den förmåga hon visat att ej låta skiljaktighet i meningar hindra kraftig samverkan för sådana ändamål, om hvilka alla kunna enas, är ett godt vittnesbörd om hennes politiska mognad.

Å andra sidan har denna första-gångs kampstämning hos kvinnorna alstrat en lätt förklarlig otålighet att här vinna så att säga individuell seger och förledt några af dem att tro att man i realpolitik kan behandla taktiken som en "quantité négligeable". Jag tillåter mig att i detta sammanhang erinra om landshöfding Holmquists beaktansvärda uttalande: "I den strid, där insatsen är allmän rösträtt för män, äro truppernas ställningar redan bestämda, linjerna redan planerade, skansarna redan uppkastade, kampen snart sagdt i full gång. Den striden torde hellre först kämpas ut." Vi ha att under tiden göra oss ideligen påminda och med allvar ta fatt på alla de uppgifter, som ligga oss för fötterna — fastän rösträttslösa äro vi sannerligen ej arbetslösa. Den taktiken leder en gång ofelbart till målet: samhällsuppgifter, som lösas af män och kvinnor gemensamt ur den synpunkten, att *den historiska människan är man och kvinna.*

Stockholm, mars 1907.

GURLI LINDER.

*

DOKTORINNAN LILLY LAURENT.

Herr Redaktör!

HVARFÖR JAG vill ha rösträtt? Af många skäl, men framför allt af ett, hvilket jag här särskildt vill framhålla. I motsats till ofta gjorda uttalanden i annan riktning anser jag, att kvinnan behöfver politisk rösträtt för hemmets skull, för harmonien inom familjen. Jag vill ha rösträtt för att kunna följa och förstå min man i hans arbete med det ansvar, som tvingar en att äfven tänka på andra saker än dem, för hvilka dagspressen upplåter sina spalter för damer. Jag vill ha rösträtt för att kunna uppfostra mina söner och döttrar till goda medborgare och medborgarinnor åt ett samhälle, som har nog förtroende för mig att låta mig bära en del af ansvaret för stiftandet af de lagar, som beröra deras uppfostran.

I den strid, som Sveriges kvinnor nu kämpa mot fördomar och partihänsyn, icke minst hos "frisinnade" män, uppröras vi gifta kvinnor af den för hemmets värdighet nedsättande underton af missaktning för kvinnan, som ofta kommer till uttryck.

Det anförande, som det liberala partiets chef fann lämpligt att hålla vid årets remissdebatt i rösträttsfrågan, borde väcka alla förut likgiltiga kvinnor till insikt om betydelsen af, att kvinnans människovärde höjes, genom att hon som medborgare jämställes med mannen.

LILLY LAURENT,
f. Bergstrand.

Stockholm, mars 1907.

ANDERS ÖSTERLING:

MARSBÖN.

Jag ser dig så sällan,
men ser jag dig, är
som sången från källan
mitt hjärtas begär,
i möte det svingar
din brudliga syn
och yr och förklingar
mot skyn.

Så långt jag kan skåda
det strös öfver allt
violer att båda
din ranka gestalt —
se lockarnas vridning
som blekt gammalt guld,
se fållarnas glidning
så huld!

Som festens besinning
den gyllne sekund,
där saknad och vinning
ge hand till förbund,
där taken bli höga
och ljusen stå still —
så talar ditt öga
mig till.

Hur tyst du må vandra
dig hör jag ändå,
och går du bland andra
i marsdagar grå,
fast blundande når mig
din närhet, din själ
och lofvar och spår mig
allt väl.

Ack spela oss samman,
du vårviolin,
berusa med flamman
af aftnarnas vin,
låt bikta en tår oss,
ett hejdande skri —
att undret ej går oss
förbi!

MELLINS FOOD är en lättsmält kraftföda för såväl barn som äldre personer. — Mellins Food ökar mjölkafsöndringen hos ammande mödrar.

Historien om ett återfunnet manuskript.

ALLAS VÅR Daniel, alias skalden Daniel Fallström, debuterar i detta Idunsnummer som författare, ehuru hans känsliga lyra klingat i Iduns spalter sedan ett par decennier. Lösningen på denna gåta lämnar författaren själf här nedan. Som en lämplig bild af skalden meddela vi här ett hans ungdomsporträtt, härstammande från samma längesedan försvunna tid som hans första skiss.

DANIEL FALLSTRÖM I DEBUTÅREN.

DET HAR HÄNDT mig något, som sällan brukar hända: att efter trettio år ett bortkommet manuskript kommer till rätta. Men så har nu inträffat. Jag har återfunnit *mitt första till tryckning antagna manuskript*, men som då af en händelse aldrig kom att få öfver sig trycksvärtan.

Jag vill berätta om en författardebut, som aldrig blef af.

1877—78 bodde min familj på Blidö, där nu om somrarna hundratals Stockholmsfamiljer slå sig ner. Men på den tiden tror jag knappast det fanns mer än ett tiotal sommargäster på hela ön. Ångbåtsförbindelsen var tämligen regelbunden. Och den del af skärgården, som sträcker sig utmed den hafsliknande, breda Svartlögafjärden, var då ett af stockholmarnas fötter ännu icke trampadt, oupptäckt paradis. Men så mycket härligare var det. Då vimlade den lilla, nu nästan igenvuxna insjön på den nästan sydsvenskt vackra Blidön af änder, abborrarna stodo endast afvaktande att dragas upp i stora stim kring gryndorna, och det fanns godt om gäddor i vassarna. Befolkningen var ännu inte bortskämd med oförskämda hyror och höga matpriser, utan betraktade sommargästerna som manna, fallen från himlen, och icke som mer eller mindre förmögna stadsbor, som skulle klås intill bara kroppen.

Skärgården var ännu en idyll, där man kunde lefva ostörd och drömma.

Jag drömde också mycket under de två somrarna, bland de gladaste och lyckligaste i mitt lif. Poeten började vakna hos mig under ensamma vandringar i härlig, vildvuxen skog och mark och under dagslånga segelturer på vida fjärdar. Den första allvarliga förälskelsen slog också sina klor i mitt nittonåriga hjärta och allt detta mynnade slutligen ut i dikt.

Och så kom legenden om "Klockaren i Blidö" till. Ty egendomligt nog började jag min författarebana på prosa, fast jag sannolikt kommer att sluta den på vers.

Så en vacker dag på sensommaren tog jag mod till mig, for in till staden på den yttre skärgårdens första ångare, som hette "Ljusterö", och gick upp med mitt renskrifna manuskript till Harald Wieselgren, hvilken på den tiden var Ny Illustrerad Tidnings utmärkte redaktör. Han tog med ett skämtsamt ord emot de med violett bläck finskrifna arken, plirade med ögonen och bad mig "titta upp framdeles".

Fram i september fick jag svaret af den älskvärde Vult v. Steijern, som då var redaktionssekreterare, och som således begynte sin senare så storartade tidningsverksamhet på Ny Illusterad Tidnings lilla byrå i Storkyrkobrinken.

Jo, "Klockaren i Blidö" var antagen och skulle komma in under den närmaste tiden.

Men den kom aldrig in. Ni kan tänka er med hvilken oro och nyfikenhet jag öppnade nummer på nummer af tidningen i hopp att återse min gamle vän klockaren i tryck. Men titta fick jag. Den kom aldrig.

Så stod jag åter inför den glade och välvillige Harald, som denna gång inte var så glad. Han beklagade att manuskriptet på något oförklarligt sätt kommit bort — "vi ä' sådana stora slarfvar här på redaktionen," sa' han. Men det skulle nog en dag komma till rätta, hoppades han.

Den dagen kom inte förrän efter trettio år. Först sedan allas vår afhållne vän Harald Wieselgren gått bort, hittade hans son Ragnar det en dag bland sin fars efterlämnade gamla roliga papper. Och på det viset uppstod "Klockaren i Blidö", min första af en tidning antagna skiss, från de döda. Och — hur underligt — i Iduns spalter, där jag skrifvit under alla dessa år, gör jag således till sist den litterära debut, som var ämnad att göras i Ny Illustrerad Tidning för trettio år sedan!

Man säger, att böcker ha sina öden — som man ser kunna manuskript ha det äfven. Åtminstone har tydligen mitt haft det. Er

DANIEL FALLSTRÖM.

*

Klockaren i Blidö.

Saga upptecknad af **Daniel Fallström.**

FÖR MÅNGA ÅR sedan, medan männen ännu gingo i stål och kvinnorna kallades jungfrur, var en ung man, som hette *Gunnar*, klockare i Blidö församling. Vanligen kallades han af folket *Gunnar Tyste*, ty han var aldrig glad till sinnes och talade sällan utan att vara tillfrågad. Sina känslor tycktes Gunnar endast uttala genom musiken, och utmärkt väl spelade han både orgel och luta.

Gunnar Tyste var ovanligt ful. Det röda, stripiga håret förhöjde hans blekhet, och den långa, magra figuren tog sig mycket löjlig ut i den vida, svarta klädesrocken, som han ständigt bar. Men något hade den fule mannen, som var vackert, — ja, nästan skönt, och det var hans hjärtegoda, mörkblå ögon, som prosten en gång skämtande sade, "att han lånat af en af änglarne på altartaflan".

Några vänner ägde Gunnar just icke, om man undantager de fattiga och barnen i församlingen, men sådana vänner gagna ju så litet till att äga *här nere*, fastän deras förböner gälla mycket *där oppe*. Men de fattiges och barnens vän var den tystlåtne klockaren nu i alla fall!

Låg någon sjuk och öfvergifven af den öfriga världen, alltid var det Gunnar, som kom med sin luta och satte sig vid hufvudgärden samt spelade sömn på den sjukes ögonlock och frid in i hans hjärta. Och om sommarkvällarne kommo byns barn till honom, där han satt drömmande på sin förstukvist, och då spelade han muntra dansmelodier för dem, så att de små jublande af fröjd togo hvarandra i händerna och svängde hastigt omkring. Då strålade klockarens öga, och munnen drogs till ett godmodigt leende, — ja, det hände till och med understundom, att han stämde in med sin röst i melodien, och då undrade byns invånare, hvarifrån den glada, klara sången kom, ty ingen kunde ana, att det var den tystlåtne Gunnar klockare, som kunde sjunga *så*.

Klockarens bäste vän var dock Björn, en stor stark och lurfvig hund, som ständigt följde honom, och hvilken, då den gamle orgeltramparen af sjukdom var hindrad att tjänstgöra, brukade trampa orgeln i kyrkan åt sin herre. Det var sannerligen en syn, som hade varit värd att skåda, att se Björn stödande sig med framtassarne mot orgeln trampa den med högra bakfoten. Att hunden var musikalisk, tror jag mig äfven tryggt kunna påstå, ty det hade händt några gånger, då klockaren spelat en falsk not, att Björn sökt med det mest ursinniga ljud öfverrösta orgeln, liksom hade han velat för kyrkfolket dölja sin herres fel.

På Blidö gård bodde då för tiden en rik och mäktig riddare. Hans namn har tiden plånat ur folkets minne, men icke hans enda dotters, Dagny. Hon sades vara så fager som hängbjörken vid midsommar, hennes ögon strålade lika klart och mildt som vinternattens stjärnor, och hennes hår flöt i gyllne lockar — liksom en helgongloria — kring den ädelt formade pannan. Lika god var hon som hennes fader var grym, och där man förtalde dennes illbragder, prisade man på samma gång Dagnys milda och fromma sinne.

En dag sade jungfrun till sin fader:

"Vet du, jag skulle så gärna vilja lära mig lutspelet; detta skulle förkorta de långa, dystra vinterkvällarne, och vore du så riktigt snäll, skulle jag äfven spela för dig, min far. Skaffa mig någon, som kan lära mig konsten att spela luta!"

"Som du vill, mitt barn!" svarade gubben efter en stunds tystnad. "Låt kalla hit Gunnar klockare! — den token kan just bli en passande läromästare för dig!" Och så skrattade han.

Men klockaren kallades och kom

Från den dagen blef denne ännu mera sorgbunden, och drömmande vandrade han omkring i skog och mark, men hans orgelspel blef själfullare än fordom: det tycktes som sammanfattade han allt, hvad han kände, tänkte och drömde, i underbara, anderika toner... Han hade kommit till klarhet med sig själf, att han älskade Dagny, riddarens dotter, älskade henne innerligt och barnafromt. Det fanns ingen lidelse i hans kärlek, och likväl gällde den allt för honom. Nu först fann han, huru ful han i verkligheten var, och med bittert sinne jämförde han sin fulhet med hennes sällsynta fägring, och då tog han lutan i sin hand och en outsäglig sorg strömmade i vemodsfulla toner från strängarne.

Och under allt detta behandlade Dagny honom lika vänligt och finkänsligt, som hon skulle hafva behandlat hvilken annan varelse som helst, — hvarken mer eller mindre. Hon fann hans musik hänförande skön och honom själf ful, men godhjärtad. Aldrig anade hon klockarens känslor, och aldrig lade han dem öppet i dagen: han talade endast till henne i smältande, bedjande toner, men hon fattade icke deras djupa betydelse.

Så förgingo åren, och Dagny trolofvade sig med en ung, tapper riddare, som ända från barndomsåren varit hennes drömmars hjälte. Julaftonen skulle bröllopet stå, och från när och fjärran voro gäster inbjudna att bevista högtidligheten och bland dem äfven Gunnar Tyste, klockaren.

Natten före bröllopet satt denne i sin mörka kammare i klockarstugan och förbannade sitt öde, som undanhöll honom hvarje fröjd i lifvet. För första gången knotade och klagade han, — ja, stundom var det, som sökte en ond makt intala honom att göra bröllopet, som grusade hans lycka, om intet.

Då öppnades dörren helt sakta och framför honom stod en kvinna med gråsprängdt, utslaget hår, fårade kinder och ögon, som lyste med trolskt sken. Hon steg fram mot honom och höll för hans ansikte en liten gyllene flaska.

"Gunnar Tyste," sade hon med hård, klanglös röst, "du räddade mig en gång från hungersdöden, nu vill jag gälda dig det gjorda igen. Gjut denna flaskas innehåll i de nygiftas bägare, och olyckligt skall deras äktenskap blifva! All lifvets bitterhet gömmes i denna dryck, och ve dem, hvilka dricka af den. Olycklig, förtviflad skall hon slutligen söka tröst hos *dig*..."

Han lät henne icke tala ut: med ett vildt glädjeskri ryckte han till sig flaskan.

"Nu är hon *min*, — min för evigt," utbrast han.

Då han ville tacka häxan, var hon försvunnen, men i hennes ställe stod en liten, gladlynt gammal man bredvid honom, och den röda toppmössan nickade till helt vänligt. Den gamle strök sitt silfverhvita skägg, såg på klockaren med hjärtevarma ögon, och räckande denne en flaska af kristall, började han:

"Mitt namn är Nisse Tomtebolycka, och jag kommer för att rädda både er och dem från olycka. Ser ni, mäster klockare, i den här flaskan finnes en dryck, som skänker all möjlig sällhet och lycka. Den skall ni gjuta i de nygiftas bägare och sålunda bereda henne, som ni håller kär, en jämn och sorgfri väg att vandra genom lifvet. Si så, se nu inte så sorgsen ut! Glad bör ni vara, ty ni går att vinna en seger öfver er själf, och det är den härligaste seger en man kan vinna. Och som lön för er seger skall himlen gifva er det, som för er, Gunnar, är bäst och lyckligast."

Och härvid såg Nisse Tomtebolycka med en varm och modig blick på klockaren, nickade med den röda toppmössan och var försvunnen. Men kvar stod Gunnar och vägde tvekande flaskorna i sina händer.

Julaftonen var kommen. Ur Blidö gårds fönster strömmade floder af ljus och sprittande dansmelodier. Allt tycktes endast andas lust och glädje i riddarens borg, men dock fanns inom de gamla murarne en människa, som bar på en så tung hjärtesorg, att de flammande facklorna skulle slocknat af sig själfva och strängarna på musikanternas instrumenter brustit, om de hade vetat den, men Gunnar fick kämpa ensam: han hade ingen i hela vida världen att förtro sig åt. Och där stod han nu lutad öfver de unga nygiftas tvemänningsbägare och lyddes förtviflad till de unga tärnornas och riddarnes sång:

"Så tråden nu dansen, I tärnor små,
när stjärnorna tindra, böljorna slå
mot Blidö klippiga stränder!

Ty Dagny den stolta i brudstol går,
så skön som en tjusande, nordisk vår
på Blidö leende stränder."

Han upprepade den sista strofen, och så tog han darrande Nisse Tomtebolyckas kristallflaska ur barmen och hällde hennes innehåll i den gyllene bägaren.

"Och nu gifve mig Gud ro i grafven och henne lifvets fagraste fröjd!" bad han tyst med samman-

"GLORY" *koncentreradt munvatten. Enligt hvarje flaska medföljande intyg, starkt bakteriedödande. Pris pr flaska kr. 1,50.*

knäppta händer och ville sedan aflägsna sig från bröllopsfesten, men då kom Dagnys fader emot honom, skrattade efter vanan och ropade:

"Hej, lustigt, mäster klockare! nu månden I äfven gifva oss en visa till lifs!"

"Skall det vara en lustig visa?" sporde klockaren.

"Sorglig eller lustig? Ja, hur ni vill, ni, beskedliga människa. Jag är vid lynne att höra hvad som helst i kväll. Nå, blir det något af?"

"Som ni vill, nådig herre!"

Man räckte klockaren en luta, och han gick fram till Dagny, där hon satt vid sin brudgums sida i högsätet. Hon räckte Gunnar handen, och djärf för ett ögonblick i sitt lif böjde han sig djupt och förde den till sina läppar. Sedan slog han an några veka ackorder på strängarna och sjöng med sakta, drömmande röst och tårfyllda ögon:

"Till himlen går jag
för er att bedja
och binda samman
er lyckas kedja."

När han slutat, grep han så kraftigt i strängarna, att de sprungo af med ett skärande ljud. En vemodig stämning kom öfver gästerna och i mångas ögon glänste ofrivilligt tårar. Dagny lade rörd sin hand på hans arm och sade med ett mildt leende till honom:

"Jag tror strängarna sprungo för er, mäster Gunnar?"

"Ja, hjärtesträngen är brusten, ädla fru. Gud välsigne er och — farväl."

Och med dessa ord räckte han lutan till en småsven och gick med långsamma steg ur salen. Men där han gick fram dogo hviskningarna, och ingen af de närvarande glömde sedan, huru hans ögon strålat, och hvilken inre frid, som talat ur hans bleka, blida drag. Men Dagny hviskade knappast hörbart till sig själf:

"Han har då älskat mig!"

Men genom drifvorna utanför vandrade Gunnar och Björn fram mot templet, som stod där på kullen, pekande med sitt gyllne kors upp emot den mörkblå stjärnhimlen. Klockaren låste upp kyrkdörren, och åtföljd af hunden trädde han in i den i mörker höljda kyrkan. Trefvande framför sig med händerna gick han upp på orgelläktaren, öppnade orgeln, och med händerna hvilande hopknäppta på tangenterna, bad han länge varmt och ångerfullt.

"Jag klagade", sade han hviskande, "att jag icke hade njutit någon fröjd på jorden — ja, jag förbannade mitt öde, som icke format mina anletsdrag sköna och uttrycksfulla. Och dock, o Gud, huru mycket har Du icke skänkt mig mer än andra mina likar! Den fattige bonden gaf Du en torfva att odla i sitt anletes svett — mig gaf Du ett kungarike vida större och skönare än någon jordisk furstes: musikens omätliga andevärld. Du gaf mig förmågan att glömma mina sorger och i toner höja min ande till Dig samt skåda med själens öga den skimrande gränsen af den eviga kärlekens rike ofvan skyarne. Fader, förlåt mig min synd och min dåraktiga klagan och gör mig till barn i det rätta fadershemmet!"

Så skilde han händerna från hvarandra och satt länge försjunken i djupa, heliga tankar, ur hvilka han väcktes vid att hunden, orolig öfver sin herres långa tystnad, sakta strök sitt hufvud mot hans knän. Då böjde han sig stilla ned och kysste det lurfviga hufvudet, och tvenne tårar föllo glänsande ned i den svarta pälsen.

"Trogne vän", sade klockaren, "gör nu din tjänst för sista gången — till orgeln, Björn!"

Hunden lydde och började i jämn takt att trampa orgeln, och klockaren lät händerna drömmande glida öfver tangenterna.

Orgelns toner brusade genom de heliga tempelhvalfven, och vinternattens stjärnor blickade då och då leende in genom fönstren. Därute härskade stormen och kölden, därinne friden och kärleken. Och i allt klarare och fylligare toner ljöd orgelspelet. Det klingade som en hymn af Palestrina, som en herdarnes lofsång till det i julnatten födda Jesusbarnet; det var som bodde en oförgänglig frid i de milda tonerna, och den i trasor höljde tiggaren, som tagit skydd mot snöstormen i en af kyrkans portaler, trodde sig höra änglarna sjunga såsom de en gång sjöngo öfver krubban i Betlehem: "Ära vare Gud i höjden, frid på jorden och människorna en god vilja!"

Plötsligt tystnade orgeln, och med ansiktet doldt i händerna, sjönk klockarens hufvud ned mot tangenterna, som gåfvo ifrån sig en svag, klagande ton. Så fann morgonsolen honom död, när den i klara, lifgifvande strålar bröt in genom korets färgade fönster. Himlen hade gifvit honom segerns belöning: *en evig frid.*

Blidö 1878.

"Manasse" skrifver:

HERTIGEN AF VÄSTERGÖTLAND, h. k. h. prins Carl, har nu benäget åtagit sig att, sedan ett för den föreslagna Wennerbergsstoden i Uppsala tillräckligt stort kapital blifvit samladt, sammankalla respektive herrar inbjudare för att i samråd med dessa utse ett verkställande utskott, hvilket sedan erhåller fullmakt att på egen hand föra saken till målet.

För att detta utskott må bli så homogent som möjligt, är det förslagsställarnes mening att för h. k. h. prins Carl till medlemmar endast föreslå personer, som utom ett ovanligt och varmt intresse för saken äfven känna till Uppsala lokala förhållanden i detalj, så att den ömtåliga frågan om platsen får en så tillfredsställande lösning som möjligt. För öfrigt bedja vi att få upplysa Iduns ärade läsekrets om, att de båda förslagsställarne själfva äro så innerligen glada och tacksamma öfver att idén redan slagit så kraftig rot, att de med glädje afstå från sin första kanske något förhastade tanke att ställa Wennerbergs staty nere vid Islandsbron i akt och mening att "höra forsen larma om våren". Fyris hörs om våren öfver halfva staden, Kristinaklockan ljuder långt ut på slätten, och studentsången klingar i hvarenda liten vrå i Uppsala. Wennerberg kan därför lika gärna stå på åns *västra* sida, och i Slottsbacken finns det hundratals platser, där han om våren och sommaren kan ha den vackraste bakgrund och omgifning, midt ibland syrener och grönska.

Jag ser honom redan sitta — där eller stå där, hvilket ni nu vill! — en majafton, när solen kastar sina sista kaskader mellan Geijers hus och Carolina Rediviva fram öfver nedre Slottsbacken.

Han rynkar de buskiga ögonbrynen och liksom lyssnar till sina egna toner:

O, hur stilla solen sjunker
ned vid Rickombergas lunder.
Kom och lägg dig här i gräset.
Tyst, jag hör det gro.
Du är trött af dagens strider,
här är bäddadt, tag en blunder.
Se, kring sängen små blåklockor
ringa dig i ro.
En gång efter större strider
får du hvila här inunder,
men då ringa andra klockor,
Glunten, vill du tro?

Men skuggorna falla allt längre och "breda sig i kvällen", det blir skymning, och du hör i den tysta, ljufva vårkvällen toner af osynliga röster hviska kring Gunnars kämpagestalt:

Hulda skymning, sänk dig neder
öfver våra trötta sinnen,
kom och gjut i våra leder
hvilans balsam. — O, kom!
Det är ljuft att hvila
efter dagens strider,
låta tanken ila
hän mot bättre tider.

Så kommer månen sakta och stilla och kastar sitt magiska sken öfver Styrbiskop och borggården.

Åter hör du det underliga, skära ljudet af långt aflägsna röster och ut öfver Slottsbacken klingar det fridfullt och melodiskt:

Högt opp i slottet hvarenda ruta
blixtrar, som vore den en ädelsten,
och i ett fönster Cecilia Wasa
bländande skön uti nattens sken.

Där flammar Sirius, där Orion,
där plaskar Svanen i eterns bad.
Herre min Gud, hvad den månen lyser,
se, hvilken g'ans utöfver land och stad.

Broderade Klädningar.

Vi sälja **äkta Schweizer-broderi,** största nyhet till vår- och sommartoiletter, i hvit battist, halffärdiga från kr. 23.50 till kr. 55: 20, hela klädningen **tull-** och **portofritt** till bostaden.

Rekvirera profver och modeplanscher.

Schweizer & Co., Luzern F 7 (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

Ja, det blir en *cura posterior* hvar han bäst skall "stå".

Hufvudsaken är nu att få in *medel*, och få vi bara det, så skall det nog inte bli så kvistigt att välja en vacker, *värdig* och stilfull plats.

MANASSE.

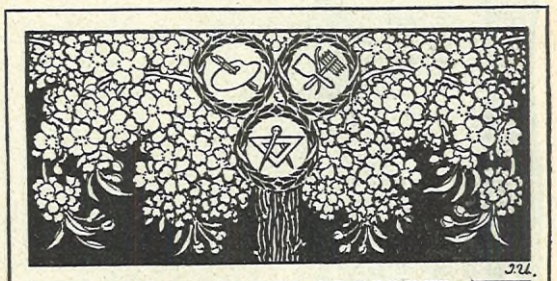

BILDANDE KONST.

I DAGARNA ha till "Den fri Udstilling" vid Vesterbro i Köpenhamn afgått ett svenskt konstverk, om hvilket man har all anledning att tro, att det skall väcka uppmärksamhet både på grund af ämnesvalet och den konstnärliga behandlingen Det är nämligen en porträttbyst af *Holger Drachmann*, och artisten är en representant för de svenska kvinnor han i så högstämda ordalag besjungit, bildhuggarinnan fröken *Alice Nordin*. Att åstadkomma yttre porträttlikhet vid modellering af ett så ytterligt karaktäristiskt hufvud som Drachmanns, hör förmodligen till de lättast lösta uppgifterna, svårare är att, som fröken Nordin dock lyckats, få fram uttrycket och fånga det karaktäristiska i hållningen. Bysten är gjord i det raska fria manér, som också bäst passar för en byst af *den farende Svend*, och som gör sig förträffligt i brons. Det var på Skagen år 1905 som arbetet gjordes. Någon byst af Drachmann hade då icke på de senaste tjugu åren blifvit uttörd, hvadan fröken Nordins är den enda, som förevigar den gamle Drachmann, 60-åringen och jubilaren.

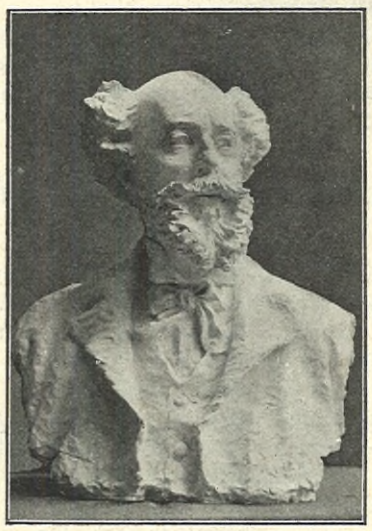

HOLGER DRACHMANN. PORTRÄTTBYST I BRONS AF ALICE NORDIN.

Vi önska och förutspå fröken Nordin all framgång, när hon nu underställer sitt verk den publik, som är den närmaste att fälla dom öfver detsamma.

LUZERN

Förnäm vistelseort under sommaren.
G:D HOTEL NATIONAL.
Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön. Rum från 4 kr. Ill. prospekt gratis.

Riksdagshuset skall smyckas.

DÅ VÅRA parlamentsledamöters nya palats för cirka ett år sedan för första gången upplät sina portar, fanns det åtskilligt af inredningen, som ej hunnit bli färdigt. Dit hörde de båda plenisalarne, å hvilkas väggar platser för penselns och mejselns verk voro reserverade. Efter hand utlystes af fullmäktige i riksgäldskontoret en pristäflan för kamrarnes konstnärliga dekorering, och resultatet af denna täflan föreligger nu i en samling färgskisser och skulpturförslag, af hvilka vi här återge de med första och andra pris af juryn belönade projekten.

Af skisserna för de till målningar afsedda fälten erhöll märket "Hej", artisten Gunnar Hallström, första priset för sitt förslag till första kammarens dekorering: absid: "Försvaret"; sidofälten: Bergsbruk och Skogsarbete. "Försvaret" kommer att alternativt utbytas mot en nattstämning med Karlavagnen. Till andra kammaren täflar samme konstnär med absid: "Tre nornor";

DEKORERINGEN AF KAMRARNES PLENISALAR I DET NYA RIKSDAGSHUSET. DE PRISBELÖNADE FÖRSLAGEN. **1—5:** FÖRSLAG TILL VÄGGMÅLNINGAR I FÖRSTA KAMMAREN. 1. KARLAVAGNEN; 2. BERGSBRUK; 3. SKOGSARBETE AF GUNNAR HALLSTRÖM. 4 SKOGSSÅDD; 5. GRUFARBETARE AF AXEL TÖRNEMAN. **6—8:** FÖRSLAG TILL VÄGGMÅLNINGAR I ANDRA KAMMAREN. 6. NORNORNA; 7. JORDBRUK; 8. HANDEL OCH SJÖFART AF GUNNAR HALLSTRÖM.

I fjällsnö och "Alpenglüh'n"

IV. Sportlifvet.

DAVOS ÄR kanske mer än någon annan ort i världen vintersportens och friluftslifvets hemort. I tusental får man räkna de sportmän af nästan alla nationer, som årligen här draga till fjälls för att fritt kunna njuta af all vinterlifvets sport. Skidlöpare, kälkbacks- och skridskoåkare, bobsleigh- och tobogganingåkare ha här goda fält för sin verksamhet; och för dem, som vilja njuta naturen mera makligt med en slädtur, stå en massa tidsenliga och bekväma slädekipage till disposition.

Davos' skridskobana är inom sportvärlden vida bekant. Här försiggår årligen i januari stora internationella skridskotäflingar, t. ex. om världsmästerskapet. Den stora banan, som är konstgjord, ligger nere i dalen midt för Davos Platz. En massa vid banan anställda arbetare ser man dagligen sysselsatta med dess iordninghållande, hvilket vid de här ofta förekommande snöfallen kan vara mödosamt nog. Hvarje afton begjutes banan med vatten, så att den på morgonen visar sig spegelblank.

En sport, som inom vårt land ej är allmänt bekant, är bobsleighsporten. Den förskrifver sig från Amerika och är egentligen en kälkbacksåkning i större skala. Bob'en eller kälken, hvilken rymmer fyra till fem bakom hvarandra sittande personer, är byggd mycket smal och låg å två par medar, af hvilka främre paret genom en styr-ratt, liknande den å en automobil, kan dirigeras åt olika håll. På bakre delen finnas tvenne fällbara, skarpkantade bromsjärn. Herrar och damer om hvartannat sätta sig upp på bob'en, den främst sittande, som har det maktpåliggande värfvet att styra, griper om ratten, den eftersta har att bromsa vid behof, och med en svindlande fart bär det utför bergbackarne. De stora bobsleightäflingarna, hvilka äga rum vid Kloster, en by nedanför Davos, utgöra ett fullständigt evenemang för orten.

SKRIDSKOBANAN I DAVOS.

Låtom oss en sådan dag taga extratåget och åka dit ned. Solen står högt på himlen och det är + 20 gr. Celsius. På stationen är det en liflig tafla. Nästan hela Davos, som kan och får vara på fötter, tränges på perrongen. Bob efter bob anländer och lastas på de låga godsvagnarne under så noggrann uppsikt af sina ägare (de täflande lagen) som gällde det de finaste kapplöpningshästar. De täflande äro iförda pittoreska sportdräkter — nästan alla genomgående hvita; herrarne i hvita engelska ylletröjor, knäbyxor samt damasker eller

sidofälten: Jordbruk och Sjöfart, af hvilka juryn anser att skissen "Jordbruket" bör inköpas för 200 kr. Märket "Lall", artisten Axel Törneman, erhöll andra priset för en skiss-serie till första kammaren. Beträffande skulpturskisserna erhöll signaturen "401", skulptören Gustaf E. Sandberg, för insända sju skisser, och signaturen "Lux", skulptören Carl Hammar, som deltog med två skisser, hvar sitt första pris, enär det föreföll juryn vanskligt att följa någon rangordning mellan dessa båda konstnärer. Men än större vanskligheter torde ha beredts juryn i dess möda att å de förstnämnda sju skulpturförslagen afläsa konstnärens tankar. Några af relieferna låta åtminstone betraktaren få en aning om ämnet, men andra däremot hölja in sig i gåtfullhetens ogenomträngliga dok, lämnande fältet fritt för de mest barocka gissningar. Medgifvet att en skiss har rätt att endast gifva konstnärens idé i antydningar, kvarstå dock som kraf att dessa antydningar böra kunna genomträngas af hvarje sundt öga. Samtliga täflingsförslag äro nu utställda i Nationalmuseum.

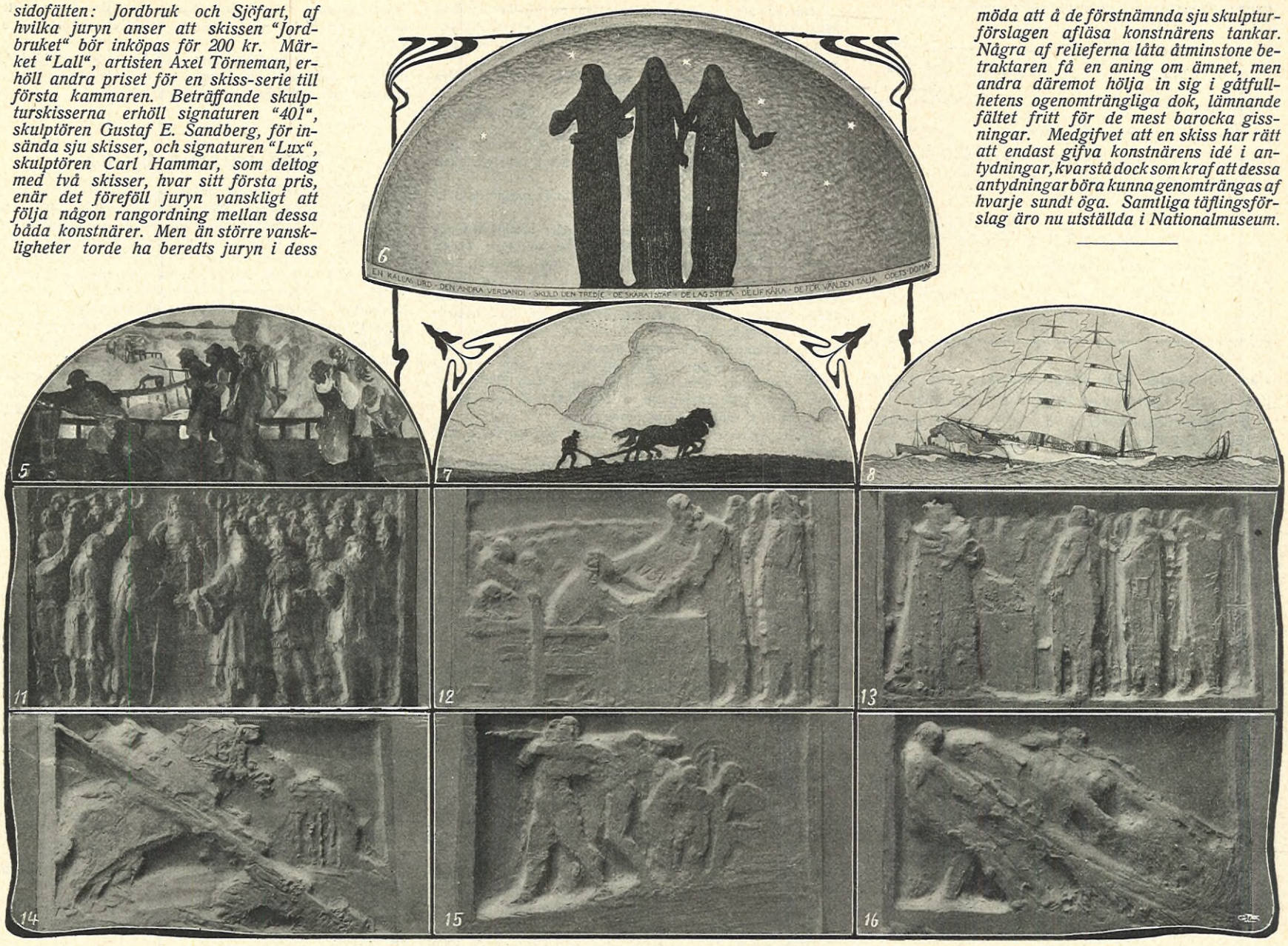

9—10: FÖRSLAG TILL RELIEFER I FÖRSTA KAMMAREN. 9. ENGELBREKT VÄLJES TILL RIKSHÖFVIDSMAN I ARBOGA ÅR 1434; 10. GUSTAF II ADOLF TAR AFSKED AF RIKETS STÄNDER ÅR 1630, AF CARL HAMMAR. **11—16:** FÖRSLAG TILL RELIEFER AF GUSTAF SANDBERG. 11. ENGELBREKT VÄLJES TILL RIKSHÖFVIDSMAN. 12. LAGEN ÖFVERLÄMNAS ÅR 1731. 13. GUSTAF II ADOLF TAR AFSKED AF STÄNDERNA. 14. S:T GÖRAN OCH DRAKEN. 15. ÄLSKA DIN NÄSTA SÅSOM DIG SJÄLF. 16. FISKAFÄNGE. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

flanellbindor om benen, damerna i liknande tröjor och korta flanellkjolar. Hvarje lag bär sitt lands färger i ett bredt sidenband från ena axeln tvärs öfver lifvet, och ej sällan sitter instucken i den hvita sporthufvan eller fastsydd på bröstet någon symbol — en liten lyckogris, en fjäril, en fågel e. d. Vi stiga upp på tåget, som sätter sig i rörelse. Vid första stationen, Wolfgang, startpunkten för de täflande, afstiger den brokiga skaran medtagande sina kära "kapplöpningshästar", och vi åskådare fortsätta ned till Kloster. Här gäller det att med fart skaffa sig en bra plats, och med kameror, stativ, pälsverk och snökängor bär det i språngmarsch af från stationen. Alla vilja stå vid den sista stora svängen af backen — i själfva upploppet så att säga. Stampande i snön för att i någon mån hålla fötterna varma och med klockan i handen afvakta vi nu den första bob'en. Achtung! Achtung! — högt uppe vid sista krönet af backen syns den redan; mängden drar sig skyndsamt upp på vägkanten, och med snälltågsfart ilar den mot vår plats vid slutkurvan. Skall den månne klara kurvan eller hoppa ut af vägkanten ned på fältet? Allt beror på styrarens skicklighet! — Åh, det är en "dambob", den käcka miss Freeman, första pristagarinnan i så många bobtäflingar, sitter vid ratten. Ett kort kommandoord, de 3 medåkande luta öfverkroppen åt svängens insida så starkt, att kinden nästan berör marken, snön sprutar högt från bromsjärnen, och med en kraftig vridning af ratten klarar bob'en på ett hår när den sista och svåraste kurvan. Achtung! Achtung! nästa bob synes redan uppe vid vägkrönet; det är "*Pegasus*" — en bevingad häst fastsydd på den hvita blusen. I höga språng tar den backens ojämnheter, farten blir icke mindre för det, i ett nu är den vid slutkurvan. Kommandoordet, lutningen, vridningen på ratten — allt går syperbt, men bromsen verkar ej nog kraftigt; farten blir för stark, och på ett ögonblick slungas den i tangentens riktning ut af vägen ned på fältet, där "Pegasus" med sina fyra ryttare hamnar i en hög snödrifva. Folk rusar till, — har det månne händt en olycka? Åtminstone ingenting lifsfarligt; de fyra ryttarne gräfvas oskadda fram. Men där kommer nästa bob och så nästa i rask följd, 14 stycken sammanlagdt, den sista med fyra småttingar, 12- á 14-åringar i röda flanelldräkter. De täflande samlas efteråt omkring prisdomarne för att diskutera tiderna.

BOBSLEIGH-TÄFLINGAR VID KLOSTER.

Emellertid nalkas tiden för tågets afgång. Åskådare och täflande sätta sig upp, bobslädarne äro re-

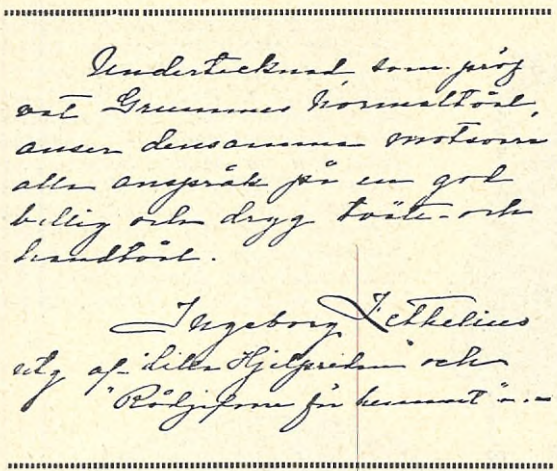

dan inlastade, och med ansträngning pustar det långa tåget i väg uppför mot Davos.

Tobogganing-sporten, d. v. s. den vanliga kälkbacksåkningen, fast i raskare tempo, försiggår i någon backsluttning på smala, branta, i den djupa snön utgräfde, banor, hvilka under en längre tid begjutits med vatten, så att de stå fullkomligt isbelagda. Fortskaffningsmedlet, en mycket låg, smal kälke eller skeleton rymmer blott en person, hvilken, för att ytterligare öka farten, startar vid backkrönet under vildt springande, hvarefter han framstupa på magen kastar sig å kälken. Farten torde här ej understiga den hos bob'en, och storskicklighet och sinnesnärvaro fordras för att i de skarpa nästan lodrätt byggda kurvorna kunna hålla sig inne på banan.

Hvad skid- och skridskosporten angår, torde den ej för svenska läsare behöfva skildras.

Man ser, att Davos har att bjuda på ett synnerligen rikhaltigt och omväxlande sportlif, hvilket ej blott blir till glädje för de lyckliga utöfvarne däraf. Det erbjuder för åskådarne en mycket liflig och pittoresk anblick, som under det enformiga sanatorielifvet verkar till förströelse för de många, som tyvärr äro underkastade detta.

A. K.

SLUT.

Age till den "mycket lycklige äkta mannen"!

MITT FÖRSTA inlägg i ämnet: "mannen i hemmet", hvilket Iduns *manliga* redaktion varit nog artig att upptaga i sina spalter, löd kanske entonigt och gällt, men så var det ock ett lystringsrop. Ett rop, kring hvilket fylkat sig många goda uttalanden, hvilka, burna fram genom Idun till de tusende hemmen, endast ha *goda* mål i sikte. Endast innerst ha för afsikt att göra eder, I gode män, verkligen lyckliga. Ty, märk väl, detta är hvarje kvinnas innerligaste önskan, och först då hon ser sig sviken i bemödandet därom, börjar för henne lifvets tunga och bitterhet, må hon ock älska än så varmt.

I mannens uppfostran till förståelse af kvinnans arbete — ty hvad är väl vårt arbete annat än en jämn sträfvan efter våra mäns belåtenhet och lycka — ser jag en stor uppgift.

Ni är förbittrad på mig härför?

Jag lönar med att hålla af er.

Därför att ni känner er vara en mycket *lycklig* äkta man. Vet ni, det talar om att ni är en mycket *god* äkta man, som värderar er lilla hustru och gör *henne* lycklig.

Men — hvi skall en sådan man förmena andra kvinnor att vara eller blifva det!

Ni vill icke höra talas om någon diskussion om männens svagheter. Dem kurera ni själfva?

Aj, aj, jag tror det finns en liten vrå i ert lyckliga hjärta, där själfbelåtenheten på väg att fly för kärleken har nästlat sig fast.

En liten punkt, som ännu kan ömma ganska starkt vid en smula retning.

Ert manliga skarpsinne har ej heller riktigt tränats i det ämne, som benämnes kvinnopsykologi; ty då skulle ni klarligen insett, att ingen sådan kvinna, som i mitt lystringsrop beskrifves, kan hafva initiativkraft kvar att taga ämnet upp för diskussion. Nej till slöa, tåliga maskiner eller sjukliga stackare, de där slutligen i själfva sjukdomen söka finna en smula tröst, en smula beklagande, bli dessa arma.

Och bland dem har jag sett vänner, som äro mig kära, kamrater, som från blomstrande och glada ungmör blifvit till förpinade, i förtid åldrade och böjda hustrur med tröstlöst undrande blick.

Och jag har känt hjärtat gråta och snyfta i mitt bröst.

Ty jag är själf lycklig nog att tillhöra en god och älskad man, mot hvilken ingen i världen kan gå upp. Och mot bakgrunden af hans karaktär har jag klarare sett andra mäns fel och brister.

Jag har sett och sett på nytt, att det är mycket, mycket som brister i männens förhållande till hustru och hem.

Jag har studerat olika samhällsklasser och funnit att i arbetarhem, hvarest hustrun genom dagsverken kan få sitt arbete betaldt, äro makarne i allmänhet jämnspelta i inbördes värdering. I dessa hem ses ofta mannen bistå med husliga sysslor.

I dem däremot, där hustrun t. ex. genom en stor barnskara ser sig nödsakad att arbeta enbart inom hemmet, hugnas hon ofta af sin käre hälft med hugg och slag, och icke minst kännbart — hennes arbete värderas lika med noll. Undantag gifvas naturligtvis.

I de jordodlande kretsarne äro makarnes arbete så gemensamt, så likartadt omväxlande och sundt, att de i allmänhet förstå och uppskatta hvarandras insats — kanske bäst af alla samhällsklasser. Men så äro de mestadels också friska människor med friska nerver.

Men i våra ämbetsmanna- och löntagarefamiljer däremot, jag talar naturligtvis endast om dem med måttliga inkomster, där mannens stillasittande arbete gör honom ensidig och obenägen att förstå andra arter af arbete än hans eget, där finnas nog också de mest lidande kvinnorna.

Och det är ju i grunden icke underligt att de män, hvilkas arbete enbart är af andlig art, slitande på hjärna och nerver, hvilka söka hvila efter dagens id fortfarande *sittande* hemma eller borta, snart nog skola bringas ur själs- och kroppslig jämvikt och sålunda blifva svåra att tillfredsställa äfven för den mest älskande hustru.

För en sådan man skulle grundliga promenader, i de fall då familjen är ekonomiskt oberoende, om icke en stunds fysiskt arbete inom hemmet af den art som prästfrun *Veris* i sin artikel omnämner, gifva ny spänstighet åt under fett förtvinande muskler, ny näring åt uttröttade nerver, återställa jämvikten och — *last but not least* — gifva nya tankar om andras arbete.

Kanske skulle det därunder gå upp för honom, att en kvinnas gående och stående sysslande i hemmet under ett jämnt tankearbete för bästa sättet att hushålla kan vara drygt och uppslitande, som, då det nu icke som mannens värderas i penningar, dock borde vara värdt att erkännas som arbete och sålunda ge henne tillfredsställelsen af att känna sig uträtta något i världen.

Kanske skulle han en afton, glad öfver det tillfälle han gifvit sin hustru att odla sitt själslif, glad öfver den harmoni, som börjat utvecklas i hans hem, känna sig manad att gå än längre, att plocka bort än flere stötestenar i samlefnaden och säga:

Min lilla gumma, jag har uu beslutit att efter du arbetar för mig lika mycket som jag för dig och allt vårt är gemensamt, så skall du icke behöfva *be* mig om hvad du behöfver, utan hvad som är kvar af vår inkomst sedan allt gemensamt betalats, det dela vi lika.

Jag ser inför mig den lysande glada blick som skulle möta en sådan mans tal, den glans och lycka som hans tillit och förtroende skulle återkasta på honom själf och hans hem. Och jag är viss, att det skulle göra arbetet lätt och ljust, sporra till de bästa, de största ansträngningar för de gemensamma inkomsternas förvaltande.

Hvilken glädje för en hustru att kunna afsätta det mesta möjliga för en tryggad ålderdom med sina kära, att någon gång kunna själf tillfredsställa en blygsam önskan, att kunna öfverraska sin man med en blomma

Det var alltså utan någon tidskrift för mannen vi kommit därhän, men för att det må blifva verklighet och inte endast önskan, är nog säkrast, att, som så många insändarinnor framhållit, börja från början — fostra gossar och flickor lika. Kan det i om blott några hem blifva så — då har mitt lystringsrop icke varit förgäfves.

Om ni, lycklige äkta man, tar första steget härtill, skall ni förvisso i en framtid se era söner och deras hustrur lika lyckliga som ni själf och er

AGE.

*

Vilja fruarna byta?

TILL FRU AGES tröst beder jag få ställa för henne en liten bild eller tafla. Med litet fantasi kan hon på denna tafla skåda följande: Ni är icke längre fru Age, utan ni är en gammal mamsell, utan närmare anhöriga eller vänner. Miljön är en vindskupa, mycket tarflig och mycket dyr, n. b. för den fattiga innehafvaren, som söker försörja sig med sömnad och strumpstickning. Mamsellen sitter i skymningen med en stickstrumpa framför kakelugnen, där en liten brasa af stängselved ryker, ty hon har hvarken råd att i onödan bränna ljus eller att köpa ordentlig ved.

Från den dragiga fönsterhufven blickar den gamla stundom ned på världen nedanför, och får då se sina medsystrar eskorterade af en artig man och af glada barn.

Tror ni ej, att vid en sådan syn den lottlösa ibland utbrister: Hvarför är jag så ensam? Tänk härpå! Ni skall vid en jämförelse känna er mera belåten med det hem ni har, äfven om det ej är idealiskt.

*

Låt oss blifva idealhustrur.

DET KAN nog ligga en del sanning i hvad Age skrifvit i n:r 6 af Idun, men då får man nog räkna med undantagen af äkta män. Och för dessa undantags skull är det inte rättvist, att som Age gör skära alla, eller en hel del, öfver samma kam. Det är hvarken rätt eller rättvist och allra minst människovänligt.

Och det där talet om en tidskrift för sådana af Age uppräknade män, till dessas förbättrande — *kunde* det verkligen vara allvarsamt menadt? Jag tror det knappast.

Likaledes var jag mycket tvifvelsam i afseende på Inez' förslag angående "föreläsningar" och "gratiscirkulär" för männens förbättring — om *detta* förslag verkligen också kunde vara annat än skämt.

Jag kan knappast tro ännu att det var annat.

Så var det "Kvinnlig prenumerant", som klagar öfver de äkta männen.

Låt oss ta fast till en början vid *en* af hennes tillvitelser angående mannens missbelåtenhet, den om middagen.

Jag vill då bara säga: — i parentes sagdt är jag en lycklig maka till den mest förträfflige af äkta män — jag vill då säga att när en man själf bekostar sitt hushåll, så kan han väl i all rimlighets namn få till middag det han önskar, kött, när han det vill hafva, fisk när han så behagar, förutsatt att sagda kan få köpas och finns att få.

Hvarför icke fråga mannen till råds hvad man skall taga till middagen? Det är ju en mycket enkel sak, och är ibland t. o. m. mycket underlättande för en hustru.

Jag själf t. ex. brukar ofta konferera med min lille gubbe om hvad vi skola taga. —

Vet ni, goda vänner, hvad jag tror?

Jo, vilja vi förbättra männen — de som behöfva förbättras — låt oss då börja med oss själfva.

Låt oss blifva idealhustrur och verkligt goda kamrater åt våra män.

Alla de goda egenskaper vi önska hos våra män, må vi vinnlägga oss, och först *själfva* tillägna oss dem!

Må vi blifva milda och goda, lugna och fulla af självbehärskning, kärleksfulla och uppoffrande, tåliga och hänsynsfulla, men märk det: ansvarsfulla. Vi skola stå endels som goda föredömen i handling och ord för våra män, men vi skola påverka dem i allt godt, drifva fram allt det bästa hos dem och lära dem — tack vare vårt eget exempels makt — och exempel talar ibland mera än ord — det är vattendroppen, som kan urhålka den hårdaste sten — lära dem att kufva det sämsta i sin natur.

Vi inverka omedelbart på *allt* i vår omgifning, på våra barn, på vår make, på våra tjänare, ibland på våra vänner — må vi då betänka detta — vi ha ansvar för andra — och måste därför noga aktge på oss själfva.

Vi kunna framdraga godt och vi kunna kufva ondt i de människonaturer, som vi lefva sida vid sida med.

Men må vi akta oss att göra tvärtom, Gud tröste oss, det göra många, alltför många — — —

Jag skulle kunna haft mycket mera att tillägga, men det är nog bäst att låta det sagda vara nog.

Jag vill blott tillägga ett: aktning och honnör för de äkta männen!

E. L—N.

*

Köp Vänersborgs Balskor!

Bästa svenska fabrikat!

Lätta! Eleganta! Hållbara!

REGISTRERADT FABRIKS-MÄRKE A. F. CARLSSONS SKOFABRIK VENERSBORG

Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke. Tillverkas som specialitet efter Wienermetod af

Aktiebolaget A. F. Carlssons Skofabrik, Vänersborg.

Försäljas i minut hos de flesta skohandlande i riket.

För männen något att tänka på.

DEN MAN, som tänker ingå äktenskap, bör från ungdomen bemöda sig om att föra ett rent och sedligt lif, ställande lika höga kraf på sig själf som på sin blifvande hustru.

Vi hafva nu hunnit till en tidpunkt, då åtminstone de mera tänkande och högsinnade kvinnorna börja att fordra af mannen detsamma han fordrar af dem, nämligen renhet.

Hur skall en god, sedligt ren kvinna kunna känna verklig högaktning för en man, som hon vet sölat sig i synder och laster.

Endast genom att *högakta* kan man i längden rätt älska. I män, låten edra hustrur kunna högakta eder!

Mannen bör tidigt välja sin lefnadsbana eller yrke och med energi och allvar ständigt se på målet, som bör heta oberoende och skuldfrihet. Genom det senare vinnes egentligen det förra. Och båda äro en naturlig följd af arbetsamhet och sparsamhet.

Om möjligt bör den unge mannen söka sig ett hem i en god familj, såsom en motvikt till värdshus och utelif hvaraf oftast intet godt kommer.

Han bör besitta så mycken kunskap i "handaslöjd", att han kan stoppa sina strumpor, sätta på en lapp eller sy i en knapp när så behöfs. Det sparar pängar och skärper ordningssinnet och kan i en framtid blifva en god hjälp i hemmet, ifall barnskaran skulle bli stor och tjänstepersonalen liten.

Han bör om möjligt hvarken förtära sprit eller röka cigarr — men om han det gör — med stor måttlighet och försiktighet. Alkoholen och nikotinen skada hälsan, och den är ändå människans största rikedom.

Han bör söka sig en arbetsam, sparsam, ordentlig och vänlig hustru, väl se och tänka sig för vid valet af sina barns moder. En fåfäng ytlig docka bör han icke välja, besitter hon än aldrig så vackert ansikte. Skönhet förgår, men godhet består, och den goda blir på längd skön.

Han bör hafva hemmet kärt och visa sina älskvärdaste sidor där. Hellre läsa högt i familjekretsen de långa vinteraftnarne än sitta på restauranterna vid sitt toddyglas och med sin cigarr, kväll efter kväll. Är han ibland ute, bör han hälst vara det i hustruns sällskap. Hon behöfver äfven hon en liten omväxling från det hvardagliga.

Han bör vara nöjd med god och vällagad husmanskost och icke visa sig som en bortskämd goddagspilt eller gourmand. Det gifves högre njutningar än bordets.

Han bör icke blifva ursinnig, om lillen någon natt skulle bli sjuk och skrika, utan hällre hjälpa och trösta sin ängsliga, bedröfvade hustru.

Han bör älska renlighet och prydlighet i sin egen klädsel.

Låt hustrun få del af affärsställningen, så att hon alltid må kunna "rätta mun efter matsäcken".

Han bör icke utan hustruns vetskap eller medgifvande skrifva på växlar eller gå i borgen — oftast blir det ytterst hon och barnen som få lida därför. Han bör lämna henne bestämda hushålls- och klädpängar samt tillsammans med henne granska debet och kredit, hälst hvarje vecka eller månad.

Icke öfverse eller hålla med barnen, då modern påpekar deras fel. Hon, som ser dem hela dagarna, är i de flesta fall mest kompetent att bedöma deras karaktärer.

För hustrun bör mannen ordna så, att han antingen skaffar en lifförsäkring eller årligen inbetalar något till en pensionskassa, så att hon vid hans möjliga frånfälle ej må stå på bar backe och på samma gång tryckas af både ekonomiska bekymmer och hjärtesorg. Det är mer än nog med den ena.

Det är hvarken för att klandra eller nedsätta mannen, som undertecknad tagit till pennan, utan bara för att gifva en och annan af de såväl ogifta som gifta männen något *att tänka på*. Ingen människa är ju så bra att hon inte kan blifva *bättre*, och det är mot våra karaktärers sanna förädling vi, kvinnor som män, allvarligt böra sträfva under vandringen här nere på jorden.

VIOLA

*

Hvad männen tänka om fruarnas klubb och gratiscirkulären.

JAG DROG äfven en suck vid genomläsandet af Ages artikel, men ej af lättnad som "Inez", utan af innerligt deltagande, men på samma gång kommer den tanken före: kan det måhända ligga någon sanning i det gamla ordstäfvet "då det är ett pund i ena vågskålen, så är det oftast 20 skålpund i den andra"?

Då det nu är frågan om huru mannen skall fostras, skulle jag vilja gifva det rådet att kvinnan, med den klokhet, fintlighet och finkänslighet, som ju är alla Evas döttrar medfödd, sökte tvätta sin smutsiga byk hemma i stället för att exponera den i ett kotteri af klubbsystrar. Härmed äro vi inne på "Inez" storartade förslag, att starta klubbar från Ystad till Haparanda, hvari de äldre, mera rutinerade systrarna skola bistå med råd och erfarenhet i kretsen att servera sparlakanslexor, låta trycka gratiscirkulär för utdelning m. m. Mina damer, låt mig härvidlag säga eder, att därest edra män äro sådana tyranner, så dåligt affilade och så illa uppfostrade, som ni offentligt uttalat, då är den föreslagna "filen" bestämt för grof att begagna, ty använder ni denna med eftertryck, så torde ni snart få orsak att klaga öfver mera än kantigheter, det är fara värdt att hela ytan snart kommer att verka — rifjärn!

Låt oss tänka att en man, som systematiskt och målmedvetet tyranniserade och förtryckte sin hustru, finge ett månadscirkulär som intyg på att hans enskilda hemlif offentligt diskuterats i klubben — — —. Jag öfverlåter åt hvem som hälst att tänka sig fortsättningen.

Tagande för gifvet, att jag redan är antecknad för att af blifvande klubben få ett bland de första cirkulären, vill jag dock förutskicka, att jag aktar kvinnan, den verkligt husliga kvinnan, så högt, att få af eder, mina damer, kunna fatta det, jag värdesätter hennes tysta enformiga arbete i hemmet så högt, att det knappast finns måttstock att mäta det med, ja jag lefver och ämnar dö i den fulla öfvertygelsen, att utan hennes hjälp komme vi ingenstans — anses detta vara nog?

Apropos. "Gammal flicka" är sannerligen en af rätta certen, för en af ungefär samma typ har jag med gladt mod sträfvat i 18 år och hoppas få nöjet sträfva i 18 år till, men hon har af fri och otvungen vilja förklarat, att hon *aldrig* kommer att gå med i klubben!

JONSE.

*

"Gratiscirkulär" till fruarna i allmänhet och fru "Inez" isynnerhet.

Tio gyllne regler för bästa sättet att få sin äkta man god, glad och älskvärd.

1. Blif gärna nå'n gång ond, men aldrig nå'nsin *sur!*
2. Sy genast i den knapp, som nyss du sett gå ur,
3. Ej minsta lilla lapp med minsta lilla ord
   bränn upp, om du den fann uppå hans arbetsbord!
4. Till frukosten ej kom i sjaskig negligé,
   och en frisyr, som än ej någon kam fått se.
5. Var noga att han har manschett och krage ren
6. Och att *för all del* ej hans middag blir för sen.
7. Och om en jobspost då du har att komma med,
   låt honom, stackars karl, få äta först i fred!
8. När ut ni skola gå, *var färdig uti tid!*
   — du vet att väntans kval ger upphof lätt till strid —
   drag bara lite in på tusende bestyr
   i sista stund, och bråk med hatt och chevelyr,
   och han förtjust och glad dig finner söt och nätt
   och ser ej någon brist uti din toalett!
9. Bry dig ej om att jämt det sista ordet ha
   — en värdig tystnad kan ibland ock vara bra!
   (Förresten — blott den *tron* att rätt till slut han fått,
   ack, ingen tänka kan, hvad den gör lynnet godt!)
10. Och söker han nå'ngång sitt nöje utomhus,
    ett nöje utan dig — gif honom utan krus
    och ej martyrlikt mild eller junoniskt vred
    sin frihet när han vill — på så sätt får du med
    din frihet dubbelt lätt, om också du en dag
    får lust att nyttja den allt efter ditt behag.
    hälst, ställ det så, min vän, att han rätt snart blir nöjd
    på allt där icke du ock dela kan hans fröjd.

Nog tio regler till — ja säkert mycket mer
man kunde teckna upp — försök själf hitta fler!
lägg dem på hjärtat se'n och låt dem verka blott
och var du viss, en dag du prisar glad din lott!

FRU KERSTIN.

Syndabocken.

Berättelse af **August Strindberg.**

(Forts. fr. föreg. n:r.)

DE SPELADE knack, det enda sonen kunde. Han skämdes emellanåt, blef rädd att sysslomannen skulle träda in, slängde korten i bordet; men så stark var faderns makt öfver honom, att han genast återgick till spelet på ett kraftord af gubben.

— Du bekände inte, far! vågade sonen, mera i form af upplysning än anmärkning.

— Säger du att jag spelar falskt?

— Jag menade icke så, ville bara fästa din uppmärksamhet på . . .

Det oundvikliga grälet var i gång och sköttes af gubben ensam, som både talade och svarade.

En af olyckskamraterna hade emellertid smugit sig ut, och om en stund stod sysslomannen i rummet:

— Sitter ni och spelar kort midt på blanka söndagsmiddan, vet ni inte någon lefvande skam. Men sådan fader, sådan son! — Tag bort korten, annars skall jag ta bort dem!

Edvard Libotz satt svarslös, skamsen, förvunnen; han kunde icke skylla på fadern.

När sysslomannen gått, reste sig Libotz och ville gå.

— Ska du gå redan? utfor gubben.

Det var hans vanliga afskedsförebråelse. "Redan", äfven om han stannat i timmar. Och sonen visste att fadern icke saknade hans sällskap, utan bara njöt af att han plågades.

Edvard tog mod till sig ochf ramställde med mild förebråelse:

— Om du icke lyder reglementet, far, så kommer jag aldrig igen, sade han.

— Det kan jag tro dig om, du som ville kasta din bror på landsvägen och försätta din far i konkurs.

Han ryste bara vid denna yttring af det uronda, det gemena, lumpna, och förkrossad gled han ut genom dörrn. Men han hade en korridor att passera, och smädeord om kortspelare, förförare, procentare flögo som pilar från båda sidorna.

Kortspelet var det tyngsta, ty där gaf han sig skuld; han hade varit i högmässan om förmiddagen och känt sig hugsvalad af textens: I denna världen hafven I tvång, men varen vid god tröst; jag hafver öfvervunnit världen. Där hade röster hviskat honom tröst och hopp, gifvit honom vinkar om att det var pröfningar och icke straff han genomgick, att hans öde var Jobs, och han själf en tämligen skuldfri man. Men en timme senare, då han ville helga sabbaten med kärleksverk, befann han sig invecklad i ett banalt kortspel med gräl . . . Han föreföll ju vara hycklare, men var det icke. Detta falska sken, som alltid skulle falla på honom, dessa tvetydiga situationer, i hvilka han släpades mot sin vilja, det var tyngst af allt. Han ville rätt och väl, men handlade illa, då och då. — — —

När han gick förbi stadskyrkan och fann den öppen och tom, steg han in. Här var tyst, vackert, högt i tak, så olikt alla andra rum därutanför. Och han gick framåt stora gången, rädd för ljudet af sina steg. Vid en bänkdörr stannade han, tog i handen en psalmbok som var kvarglömd och fick upp Jobs sextonde kapitel.

—"Mitt ansikte är rödt af gråt, och på mina ögonlock är svartaste mörker, ändock ingen orätt är i mina händer och min bön är ren. O, jord, ej öfvertäcke du mitt blod och ingen gräns vare för min klagan, ty si, ännu är mitt vittne i himmelen och min målsman är i höjden. Mina vänner begabba mig: till Gud gråter mitt öga, att han må skipa rätt mellan man och gud, mellan en människas son och hans broder.

Victoria-Kängorna

— Damernas favorit —

levereras fraktfritt på alla platser i Sverige till följande priser:

BOXCALF, att snöra eller knäppa Kr. 16. —
CHEVREAUX, endast att snöra . . » 18. —
BLANKLÄDER, d:o d:o . . » 20. —

Vid rekvisition torde antingen storlek angifvas, eller en afritning af foten på ett papper bifogas ordern. Ombyte medgifves gärna i händelse af behof.

SILVANDERS, Skoafdelningen, Göteborg.

Ty åren, de lätt räknade, gå sin kos och jag går den väg jag aldrig "återvänder."

Det var också hans enda hopp, att få dö en gång, ty här väntade han intet godt mer, därför återstod honom endast vara beredd på allt och dricka sina förödmjukelser som vatten.

Han hade aldrig grubblat eller tviflat i sin religion, ty lärorna om de högsta tingen voro honom som axiomer; det enda som oroat honom var hans oförmåga att begripa Guds godhet, då lifvet var så cyniskt elakt, och man formligen släpades vanmäktig in i den onda handlingen. När han såg religiösa människor en vacker dag uppenbara sig som stora brottslingar, så grämde han sig att Gud icke hjälpte sina trogna i frestelsens stund, utan lämnade dem i sticket, och därmed prisgifvande både sina vänner och den lära de ledo för. Själf kom han i lefvernet aldrig upp i höjd med sin lära och sin goda vilja, därför fruktade han få anseende som religiös, och höll sin andakt hemlig. Men gå i bönehus om hvardagarne ansåg han vara att missbruka Guds namn. Sex dagar skall du arbeta, men på den sjunde hålla gudstjänst, det var hans regel, som han höll för sig själf och aldrig prackade på andra.

Efter ännu en stunds meditation gick han hem och stängde om sig. Söndagseftermiddagarne begagnade han till att öfverskåda sin ställning och mottaga enskilda besök. Han hade nämligen fått öfver sig människor, som kommo att enskildt begära råd, lassa på honom sina bekymmer, tala ur sig sina sorger, sin grämelse, sitt hat.

Och på detta sätt var han blifven ett slags läkare med gratispraktik.

Lokalen var icke vacker, den kunde icke hållas ren, då folk gick ut och in alla hvardagar, och han icke tillät rengöring på söndan. Allt elände, som här rördes opp, lämnade också en atmosfär efter sig, som kväfde, och imman på fönstren efter andedräkterna hade afdunstat men fällt ut damm, så att han endast kunde betrakta gatan utanför genom en hinna af smuts.

Så satte han sig vid stora pulpeten och tog fram kladden, som fördes af skrifvaren. Den unge mannen hade utvecklat sig under denna tid han tjänstgjort på advokatbyrån; med tilltagande arbete hade hans nit ökats, så att han äfven fanns på rummet under hvilostunderna, helst under Libotz' nattimmar. Hans från början öppna person hade blifvit sluten, beväpnad, högdragen, slutligen fientlig men städad. Efter en tid af nit började han begära permissioner, gjorde små resor och verkade hemlighetsfullt. När han sändes till tingen att bevaka mål, blef han längre borta än han skulle, och ofta hände att klara processer blefvo förlorade.

Libotz hade länge haft misstankar på skrifvaren, men han skämdes för att snoka, och han fruktade att göra verklig undersökning, då ju lagen omgifvit brottslingen med så starkt skydd, att den förfördelade endast med största svårighet kunde komma åt honom och ändock med risk att själf blifva straffad.

När han nu började läsa i kladden, fann han den oklar; skulder, fordringar, uppburna medel voro hopförda utan ordning; reseräkningarna voro okvitterade och för höga, det var något på tok.

Sedan, då han tog sig för att läsa domstolarnes utslag i förlorade mål, fann han att motparten försvarat sig med hans egen motivering, och att partens vittnen gått öfver till motparten, genom medgifvanden, jäf och förtolkningar. Sjögren, skrifvaren, skulle sålunda ha praktiserat själf som hemlig sakförare, förrådt hufvudmannens taktik och detta sannolikt mot mutor.

Det var en bedröflig upptäckt, men Libotz blef mera ledsen än ond, ty den unge mannen hade varit med i de svåra tiderna, då visat tålamod och besinning, väntat på aflöningen, haft uppmuntrande ord, alltid hållit humöret oppe.

(Forts.)

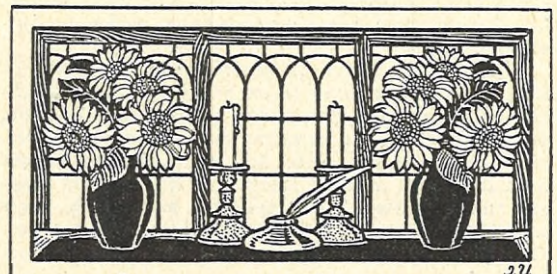

"Håller vår svenska sjukvård på att sjunka?"

FRÖKEN ESTRID RODHE har satt sitt namn under en artikel med ofvanstående titel, men man finner, med en viss förvåning, att det som följer endast är en, något allmänt hållen, klagan öfver sjuksköterskorna, — eller närmare sjuksköterske-*eleverna* i våra dagar. Det är mig nogsamt bekant att man i dagligt tal säger att en sköterska "är i sjukvård" när hon är upptagen af sitt arbete, men när tal blir om "*vår svenska sjukvård*" så vilja nog läkarne, — för att icke tala om medicinalstyrelsen, kommunalnämnderna, stadsfullmäktige och i sista hand riksdagen — hafva sitt ord med i laget.

Fröken Rodhe upplyser oss längre fram om att vi lefva i "en dekadansperiod", hvartill hemmen i första hand bära skulden. I ett senare nummer af Idun tager "en sjuksköterska" till orda i samma ämne; hon går frågan något närmare in på lifvet och konstaterar "en moralisk försämring af karaktären hos de yngre sjuksköterskorna", — om till följd af utbildningen eller af yrkets inflytande, lämnar hon osagdt. En af de mera vilseledande oklarheterna torde vara den, då "sjuksköterska", visserligen "utan att vilja framhålla s. k. bildning såsom oeftergifligt villkor", dock anser, "att den i förening med ordnad praktisk och teoretisk lärokurs utgör en *garanti* för en sköterskas duglighet"; nu är det likvisst så, att hvarken bildning eller kurser utgöra någonsin en *garanti* för duglighet i något som helst yrke, de kunna på sin höjd anses som *villkor*, hvarförutan duglighet svårligen låter sig förvärfvas.

När sjuksköterskorna vilja diskutera sina angelägenheter offentligen — och det kan ju vara nyttigt ibland — så böra de begränsa och klargöra sina begrepp, så att orden verkligen motsvara den åsyftade tanken, och ej någonting annat.

De bägge damerna klaga öfver att den skara sjuksköterskor, som landet f. n. äger, ej besjälas af samma entusiasm, ej når upp till samma höga nivå, som intogs af den lilla skaran af de först utbildade sköterskorna för 20 år sedan: detta är ju ett förhållande som är att djupt beklaga, men vi se motsvarande företeelse på alla områden af mänskligt arbete: medelnivån af mod, offervillighet, uthållighet, m. m. inom den stora skaran efterföljare är afsevärdt lägre än inom den lilla skaran af banbrytare, — det kan nog aldrig blifva annorlunda. Men därför fordrar utvecklingen ständigt ånyo dylika reformerande föregångstrupper, danade af det bästa mänskliga material och med högsta utbildning; utan dylika "elit-trupper" skulle medelnivån sjunka ändå hastigare och djupare, hvarför deras betydelse, särskildt för här i fråga varande yrke, knappast kan öfverskattas. Därför få vi dock icke glömma att äfven den *stora skaran* behöfves, för att utföra det myckna arbete, hvilket den lilla utvalda skaran ej hinner med, och hittintills råder här i landet så godt som kronisk brist på sköterskor; att under sådana förhållanden tillvita "allmänheten och äfven läkarne" att de nöja sig med "alltför ytligt utbildade sköterskor", — det stöter på brist på logik. Vi kunna dock icke *afskaffa* alla de sjuka, hvilka ej kunna erhålla förstklassiga sjuksköterskor!

I liflig anslutning till en "sjuksköterskas" förhoppningar önskar äfven jag, att den nämnda "lifaktigheten" och "nydaningen" också måtte komma sjuksköterskorna till godo, och då helst i form af ett par goda medelstora utbildningsanstalter, med minst 2-årig lärokurs, men något sådant kommer nog ej till stånd i vårt land utan statens medverkan, och därtill har man ännu ej sett antydan!

X.

Med denna artikel förklara vi diskussionen om de svenska sjukvårdsförhållandena för denna gång afslutad.

Red.

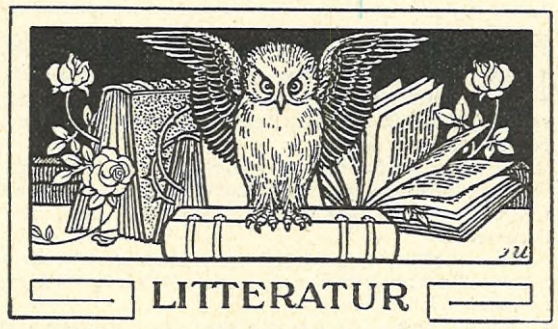

PÅ NORSTEDT OCH SÖNERS förlag har börjat utgifvas en serie konstnärsmonografier under den gemensamma titeln "*Konstens stormän*". Början har gjorts med Rembrandt, den store ljusdunkelmålaren, som aldrig varit så uppskattad som just nu. Det är konsthistorikern doktor *John Kruse*, som här — emedan ämnet är så rikt — trots bokens icke obetydliga omfång "i korta drag" skildrat hans lif och konst. Härmed har till den väldiga Rembrandt-litteraturen fogats ett arbete, som egendomligt nog är den första svenska bok om Rembrandt. Det är ett populärt hållet, af kärlek till ämnet präglad verk, som för läsaren ett godt stycke närmare den holländske mästaren genom att vidga hans kunskaper och fördjupa hans uppfattning. Texten kompletteras af ett stort antal illustrationer.

Förra århundradets store franske målare, *Jean François Millet*, är i ett annat häfte af samma serie presenterad för den svenska allmänheten af *Carl Laurin*. Och sådan är hr Laurins auktoritet, att trots de fruktansvärda, antagligen tyska, färgtrycksreproduktioner af Millets taflor, som öfver allt påträffas, den stora allmänheten nog kommer att låta sig förmås att inrangera Millet på hans plats bland konstens stormän. Doktor Laurins med 32 bilder illustrerade skildring af denne konstnär, hvars lif och personlighet äro lika enkelt storslagna som hans taflor, är en ofantligt intressant läsning för hvar och en, som önskar i en helhetsbild samla sina mer eller mindre fragmentariska kunskaper om den världsberyktade bondmålaren från Normandie.

Teater och musik.

SVENSKA TEATERN. Som Nora i Henrik Ibsens "Ett dockhem" fick fru Dybwad ändtligen tillfälle att ge den helgjutna konst hon förfogar öfver, då hon står på den nationella dramatikens mark. Nu som förr är hennes Nora en kvinnobild af utsökt mejsling, skapad enligt skaldens intentioner och ändå präglad af konstnärlig frihet.

Dockhemmets problem intresserar visserligen ej i samma grad som förut, ty kvinnoemancipationsfrågan ha vi nu kommit förbi eller med andra ord: problemet är löst. Men hvad som står kvar, nämligen striden för personlig frigörelse, skall länge bevara skådespelet från att åldras och dess genialiska dialog från att grafläggas i teaterarkivens fack.

Fru Dybwad liknar en lyckligt begåfvad berättare: hon blir aldrig tråkig, inte ens då hon förtäljer småsaker. Hon får hvarje scen, hvarje liten detalj att lysa af lifvets skimmer, och då de stora handlingarna, de starka orden kräfva henne, växer hon med krafvet. Därför kan hennes Nora i första akten bli så putslustig, så naiv och så liten med sina smålögner och sitt smussel bakom mannens rygg, för att sedan, då katastrofen kommit den äktenskapliga byggnaden att störta ihop, stå fram som en medveten kvinna beredd att till hvad pris som helst söka finna sig själf.

Hr Svennbergs Helmer utmärker sig fortfarande för en omsorgsfullt genomförd karaktäristik, hvilken når högst i tredje aktens uppgörelsescen, där diktaren så skadegladt piskar mannens egoism och öfriga lumpenheter till blods. Hr Eliason gaf doktor Rank med

Lagermans flytande putspomada BON AMI.

lämplig afskuggning och klok artistisk behärskning. Sakförare Krogstads kärfva figur fick däremot ej nödig utformning af hr Axelson, och fröken Lindstedt saknade de rätta färgerna för fru Lindes tunga hvardagsöde. *E. H—n.*

ÖSTERMALMSTEATERN har framfört August Strindbergs trots de gångna tjugufem åren alltjämt lika friska och intagande sagospel "Lycko-Pers resa". De, som voro med vid styckets första premiär en annandag jul på dåvarande Nya teatern, minnas utan tvifvel, hur den friska och folkliga satiren drabbade med pilens skärpa, och med hvilken lyrisk värme kärlekens och naturens talan fördes. Ännu i dag susar genom dikten samma rensande luftdrag som förr, lyriken äger fortfarande kvar sin källsprångstakt och det allmänmänskliga i Lycko-Pers lifsäfventyr finner alltjämt resonans hos åskådaren.

Hr Kåge spelar Lycko-Per med god uppfattning och en erkännansvärd sträfvan att fylla ut figuren under dess snabba växt i lifvets skola. Helt förmår han dock ej följa med, beroende på att hans temperament ännu är för ungt och vekt. Men det är god vilja och artistisk färg öfver hvad han gör. Klenare är det däremot beställdt med fröken Strindbergs Lisa, som uteslutande gör teatersöta miner, men för öfrigt inte har ett spår af geist. De flesta birollerna behöfde ha varit bättre besatta för en god ensembles skull och för att ej alltför mycket bryta mot den sceniska ramen, som i allmänhet är vacker och i en tablå — kalifens palats — verkligt praktfull.

Men frånsedt dessa ojämnheter, förtjänar direktionen tack för att ha tagit upp stycket, och att det ej på länge torde behöfva försvinna från programmet, därför lämnade premiärpublikens entusiasm en säker garanti. *E. H—n.*

FOLKTEATERN. Efter att ha spelat ett par svenska original, hvaraf åtminstone det första med sin tunna satir var en klen ersättning för de brokiga och bjärta scener, som höra ett folkskådespel till, har Folkteatern nu fått upp ett stycke, »Roule ta bosse" af *Jules Macy* och *Emile Rochard*, som i en prolog och sex tablåer fulla af lif och handling ger full ersättning för hvad som i den vägen förut brustit i repertoaren. Prologen är trots åsnan Rosalie, litet tråkig, kanske icke så litet, men redan första tablån, en natt i Paris, gör sig förträffligt och därefter utvecklar sig en ganska originell intrig med krisen, bofvens aflifvande, i femte tablån och alla knutars lösande i den sista.

Herr Fastbom som den ädle bofven Gargousse hade en tacksam roll och har sällan varit bättre. Hans entréer och sortier voro obetalbara, och hans goda humör räddade äfven den sista scenen från att verka alltför omöjlig. Herr Lindström i titelrollen var icke illa, hans lott var att väcka medlidande så fort han visade sig, och det lyckades också. Scenen i trädgården, när bofven afslöjas och i femte tablån där han stickes, voro de bästa.

Från konsertsalen.

DET MUSIKALISKA Stockholm lefde hela föregående veckan i Eugen d'Alberts tecken och under hans förtrollning. Nätternas drömmar ha för våra goda medborgare varit en fantastisk transskription af alla dessa sonater, nocturner, berceuser, scherzon och rondon, som gjort d'Albert-aftnarne till tonféerier och de syrligaste recensenter till poeter och ordmålare. Konstnären har fört oss upp på Beethovens Mont Blanc, hvarifrån vi sett ut öfver en värld af soliga fjällryggar och bottenlösa afgrunder, han har ledsagat oss genom Schumanns sommarlandskap af hemlighetsfulla skogar och leende fält och in i den varma Chopinska natten med blekt månsilfver öfver slumrande sjöar och näktergalsslag i tysta parker. Den stränge, grubblande Brahms har visat sitt patriarkhufvud bakom gallerverket i sin f-mollsonat, Liszt, den mest chevalereske bland abbéer och frasrikaste bland komponister, har sållat sitt bestickande pärlregn öfver våra hufvuden, Mozarts graciösa rokokogestalt, Schubert, den älskvärde romansdiktaren med nyckel till alla germanska flickhjärtan, Tschaikowskys slaviska drömlynne, Grieg, Raff, Sinding — alla dessa personligheter har d'Albert ställt fram i en belysning, som, om icke alltid ny, dock varit skarp och träffande och först och sist genial.

Hans plats på estraden i Musikaliska akademiens hörsal börjar redan fyllas af nya virtuoser, af ryktet försedda med mästardiplomet, men det oaktadt torde ingen på länge kunna göra Eugen d'Albert rangen stridig som höfdingen bland samtida pianister.

Lika litet torde någon med fog kunna beröfva fru Anna Norrie hennes lager som ypperlig vissångerska. Det har visserligen sagts många gånger förr, men det kan sägas om igen för att om möjligt göra henne ännu gladare än hon är. Vid sin senaste visafton presenterade hon den nyaste pariserslagdängan "La petite Tonkinoise", hvilken dock ej kunde fördunkla hennes föredrag af de Bondesonska visorna och dråpliga recitation af en Frödingsdikt. Till sin seriösa repertoar hade hon nu fogat en gripande fransk visa "Le pain volé", som i hennes föredrag blef till en med snabba, skarpa linjer framställd lifsbild, erinrande om Steinlens teckningar.

Den franske violinisten Jacques Thibaud, som konserterat här under veckan, tillhör otvifvelaktigt de äkta konstnärernas falang. Han förfogar öfver en högt utbildad musikalisk stilkänsla och en föredragets värme och rapiditet utan vank och lyte. Dessutom tyckes han själf älska musik, hvilket, så paradoxalt det än låter, ej på långt när är fallet med alla konserterande virtuoser. De räcka mången gång stenar i stället för bröd, fioriturer, tomt passageglitter, tekniska trollkonster med ett ord i stället för den klangsköna och enkelt skrudade melodiens ädla guld. Thibauds violinspel gömmer i hvarje stråkdrag skönhetsglädje, plastisk känsla. Sällan har Mendelssohns violinkonsert stigit så solskimrande från ett stränginstrument eller Wieniawskis Souvenir de Moscou med "röda sarafans" karaktäristiska tongångar klingat mera intagande än under Thibauds finlemmade hand. Långt mindre intresse väckte pianisten Lucien Wurmser kanske till en del beroende på, att han hade oturen komma omedelbart efter ett sådant geni som d'Albert. Trots en utbildad teknik, blef hans spel blekt och utan spännvid. Verven och glöden fattades.

E—t.

Höftformaren "IDEAL"

har varit alldeles slutsåld, men finnes nu åter på lager. För smärta damer är höftformaren »Ideal» förträfflig. Den gifver nämligen vacker och elegant form öfver höfterna och framtvingar den omtyckta »raka frontlinien». För korpulenta damer är höftformaren »Ideal» alldeles oumbärlig, ty om den rätta storleken köpes, förminskar den höfterna och gifver dem vacker och elegant form.

Köp alltid ett litet nummer!

Vid beställning måste uppgifvas noggranna mått omkring höfterna och midjan. Vi sända Eder då den storlek, som passar. Höftformaren »Ideal» måste sitta stramt, annars gör den ingen nytta.

Finnes i följande färger: Svarta, hvita, ljusblå, skära och beige och kosta pr st. 4 kr. 75 öre. Till landsorten endast mot postförskott Ensamförsäljare:

Buttericks Mönsteraffär,
Drottninggatan 72, Stockholm.

Å barn- och ungdomsbjudningar är

POMRIL

— som är alkoholfri —

bästa läskedryck.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 17—23 MARS 1907.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; chateaubriand med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te med Dowes kaka. Middag: Juliennesoppa; kokt slätvar med hummersås; stekt hare med brynt potatis och salader; apelsinglace med grädde.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; ägg; köttstufning i snäckor (rester från söndag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Köttfärs med bruna bönor; soppa på blandad frukt.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; »sillsås» med potatis. Middag: Bräckt skinka med potatispuré; semlor med mjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt köttfärs (rester från måndag) med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Blomkålspuré med rostadt bröd; gädda med pepparkakor och potatis.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; stekt färsk strömming med brynt potatis; kaffe eller te. Middag: Ärter med fläsk; fraspannkakor med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckkorf med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kalfkotletter med stufvade makaroner; äppelmos med grädde.

LÖRDAG (Marie bebådelsedag). Frukost: Smörgåsbord; à la daube på fisk och hummer med skarpsås; mjölk; kaffe eller te med käx. Middag: Sparrispuré; oxfilé med legymer; gräddvåfflor med sylt.

RECEPT:

Stekt hare (f. 6 pers.). 1 ung hare, 1 citron, 1½ hg. späck, 3 msk. smör (60 gr.), ½ msk. salt, ¾ lit. buljong eller vatten.

Sås: 1½ msk. smör (30 gr.), 2 msk. mjöl, köttjus, 2 dcl. tjock grädde.

Beredning: Haren bör hänga 3—6 dagar, alltefter årstiden. Den flås och alla hinnor borttagas ytterst noga. Hufvudet afskäres och äfvenså slaksidorna. Ryggen och lårbenen knäckas. Haren sköljes väl, torkas med en kötthandduk och ingnides med citronen. Späcket skäres i fina strimlor, som vändas i saltet. Härmed späckas haren på ryggen och på de köttigaste delarna af låren. Smöret brynes i stekgryta. Haren ilägges och brynes vackert på alla sidor samt saltas och spädes med buljongen, litet i sänder. Den får därefter steka med tätt slutet lock 1—1½ tim. Smör och mjöl sammanfrässas, köttjusen silas och skummas samt tillsättes litet i sänder under flitig rörning, och såsen får koka 10 min., hvarefter grädden tillsättes, och såsen får ett uppkok samt afsmakas.

Apelsinglace med grädde (f. 6 pers.). Skalen af 2 apelsiner, saften af 4 apelsiner, 7 dcl. tjock grädde, 5 äggulor, 1 hg. socker, 1¼ dcl. vatten.

Beredning: Apelsinerna sköljas väl och skalas. Allt det hvita bortskäres och skalen skäras i strimlor. 3 dcl. af grädden kokas upp, apelsinstrimlorna iläggas och grädden öfvertäckes samt får stå, tills den är kall, hvarefter massan får sjuda öfver elden till en tjock kräm under jämn vispning, kastrullen aflyftes och vispningen fortsättes, tills krämen är kall. Apelsinsaften kokas med det öfriga sockret och vattnet till en simmig lag, som får kallna, hvarefter den blandas med krämen och massan hälles i glacemaskin att frysa. Resten af grädden vispas till hårdt skum och nedröres då glacen är halffrusen.

Köttstufning i snäckor (f. 6 pers.). Rester af stek eller fågel (omkring ½ lit. finskuret kött), 75 gr. kalfbräss.

Hvit sås: 2 msk. smör (40 gr.), 3 msk. mjöl, champinjonspad, vatten, 3 msk. smör (60 gr.), 4 dcl. buljong, salt, ½ burk champinjoner à 90 öre, 2 dcl. tunn grädde, salt, hvitpeppar.

Till snäckorna: 1 msk. smör (20 gr.).

Äggstanning: 2 ägg, 1 tsk. hvetemjöl, 2 dcl. tunn grädde, salt, socker.

Till garnering: ½ burk champinjoner à 90 öre, 1 msk. smör (20 gr.).

Beredning: Köttet skäres i fina tärningar. Kalfbrässet sköljes väl och påsättes i kallt vatten tillsatt med litet salt och får koka omkr. 20 min. Det upptages och får kallna samt rensas och skäres i små tärningar och spadet tillvaratages. Köttet, brässet och champinjonerna fräsas väl i smöret. Till såsen fräsas smör och mjöl, champinjonspad, buljong och grädde tillsättas och såsen får under rörning koka 15 min., hvarefter köttet ilägges och stufningen afsmakas med kryddorna. Snäckorna smörjas med smör och köttstufningen ilägges. Äggen vispas med grädden, mjölet och kryddorna och litet af äggstanningen hälles öfver köttstufningen i snäckorna. Dessa insättas i god ugnsvärme att grädda, tills äggstanningen fått vacker, gulbrun färg. De tagas då ut ur ugnen och garneras med de fint hackade champinjonerna, frästa i smöret.

Potatispuré (f. 6 pers.). 2 lit. potatis, vatten, salt, 3 kkp. mjölk, 2 msk. smör (40 gr.), ½ msk. socker, 1 tsk. salt, (1 äggula).

Beredning: Potatisen borstas ren, skalas, kokas och pressas genom purépress. Mjölken kokas upp och tillsättes litet i sänder, under det moset arbetas väl med en gaffel. Sist nedröres det kalla smöret och moset afsmakas med socker och salt. Om så önskas, tillsättes en äggula, hvarefter moset får sjuda öfver elden.

Gädda med pepparkakor (f. 6 pers.). 1½ kg. gädda, 1 medelstor sill, 2 msk. smör (40 gr.), 4 dcl. mjölk eller vatten.

Till såsen: 4 ettöres pepparkakor, 1 dcl. grädde.

Beredning: Gäddan fjällas, urtages, sköljes väl samt inklappas i en fiskhandduk. Den ej urvattnade sillen rensas, sköljes och lägges in i gäddan. Smöret brynes i en stekgryta, gäddan nedlägges däri och brynes väl på båda sidor, hvarefter den påspädes med kokande mjölk eller vatten och får steka med tätt slutet lock, på sakta eld omkr. ½ tim. Pepparkakorna stötas fint och blandas med gräddmjölken. Gäddan upplägges på varmt fat och garneras med persilja. Såsen afredes med de upplösta pepparkakorna, får koka upp samt silas, afsmakas och serveras i särskild såskål.

Fraspannkakor (f. 6 pers.). 6 dcl. torrt hvetemjöl, 3 msk. socker, 1 lit. tjock grädde, 6 dcl. vatten, 3 dcl. (3 hg.) skiradt smör.

Beredning: Mjölet torkas väl i värmugnen, hvarefter det siktas i ett fat, och blandas med sockret. Grädden tillsättes litet i sänder omväxlande med vattnet och det skirade smöret. En pannkakslagg uppvärmes långsamt och till hvarje pannkaka tages ungefär 3 msk. af smeten. Då pannkakan fått vacker gulbrun färg, rullas den på en för ändamålet afsedd käpp.

Kalfkotletter (f. 6 pers.). 9 kalfkotletter, 1 liten msk. salt, ½ tsk. hvitpeppar, 1 ägg, 2 msk. grädde, 4 msk. stötta skorpor, 4 msk. smör (80 gr.), ½ lit. kokande vatten, ½ tsk. Liebigs köttextrakt, ½ tsk. salt.

Beredning: Kotletterna tvättas med en duk, doppad i hett vatten, huggas, bultas lätt på båda sidor samt putsas väl. De beströs med salt och peppar, doppas i det uppvispade ägget blandadt med grädden samt vändas i de stötta skorporna. De brynas därefter i smöret i en tackjärnspanna, nedläggas i en järnkastrull, pannan urvispas med det kokande vattnet, tillsatt med köttextraktet och saltet, och såsen hälles öfver kotletterna. De få därefter färdigsteka med tätt slutet lock under ¼ tim. Serveras med stufvade makaroner.

A la daube på fisk och hummer (f. 6 pers.). 1 kg. fisk (sik, gädda eller gös), 1 msk. salt, 1 lit. vatten, 5 hvitpepparkorn.

Till geléet: ¾ lit. fiskbuljong, 2 msk. franskt vin, 8 blad gelatin, 2 msk. kokande vatten, 2 ägghvitor.

Till garnering: 1 hårdkokt ägg, persilja.

Beredning: Fisken fjällas, rensas, sköljes, och torkas. Den ingnides med hälften af saltet och påsättes i det varma vattnet tillsatt med resten af saltet samt hvitpepparn och får koka sakta i 20 min. Hummern skäres i vackra bitar. Fisken tages upp, skinnet aftages genast, hvarefter fisken får kallna. Fiskspadet påsättes och när det kokar tillsättes vinet, det sköljda och i 2 msk. hett vatten upplösta gelatinet samt de till lätt skum slagna ägghvitorna. Spadet får därefter koka, under stark vispning i 3 min. Geléet silas genom en i hett vatten urvriden servett och litet däraf hälles på botten af en vattensköljd à la daube-form och ställes ut att stelna. Geléet på botten af formen garneras därefter med hårdkokt ägg, skuret i vackra fasoner samt persilja och de vackraste hummerbitarna. Fisken skäres i bitar och alla ben borttagas. Den nedlägges i formen jämte resten af hummern och geléet påhälles försiktigt. A la dauben får stelna på kallt ställe, uppstjälpes och garneras rundt om med fint hackadt ägg.

Oxfilé med legymer (f. 6 pers.). 1,2 kg. oxfilé, 1½ hg. späck, 3 msk. smör (60 gr.), ½ tsk. salt, ¼ tsk. hvitpeppar, 5 dcl. brun buljong.

Sås: Köttjus, 1 msk. mondamin, salt, socker, hvitpeppar.

Beredning: Filéen putsas, senor och hinnor borttagas och köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten, hvarefter det späckas i täta rader med späcket skuret i fina strimlor. Smöret brynes i en liten långpanna, filéen ilägges och brynes hastigt ofvanpå spisen. Köttet kryddas samt spädes med den kokande buljongen, litet i sänder, insättes därefter i het ugn och får steka omkr. 30 min., under det den öfveröses hvar tionde minut. Oxfiléen upptages, skäres i tunna skifvor och hoplägges åter, så att den behåller sin form, upplägges på varmt serveringsfat och garneras med persilja. Köttjusen silas och skummas samt afredes med mondaminmjölet utrördt i litet kallt vatten. Såsen får därefter koka, under rörning i 5 min., afsmakas med kryddorna. Köttet serveras med legymer, såsom ärter, morötter, gröna bönor och blomkål.

Baka sjelf hvetebrödet och använd dertill Lagermans Bakpulver Tomten

Joko! Hvad skall jag använda till min Stortvätt?

Chromol-såpan

tillverkas endast vid

A. P. Sjöbergs
Fabriker :: MALMÖ.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

Kostnadsfritt. Om Ni genom *undervisning pr korrespondens* ämnar lära Er bokför., räkn., skrifn., svensk o. utländsk handelskorrespondens m. m., torde vårt nya *64 sidiga* rikt illustr *prospekt* vara af stort intresse för Er. Begär det! Det erhålles *gratis.*

Malmö Språk- & Handelsinstitut
Dir. *H. S. Hermod.* Söderg. 19 D. Malmö.

PLATS finnes för 26—30 års gladlynt, bättre flicka att förestå ett mindre landthushåll, där frun uteslutande ägnar sig åt barnen. Lön 20 kr. pr månad. Svar, hälst med fotografi, som återsändes, införväntas under adress »Godsägare 1907», Karlstad p. r.

Äldre kokerska

med goda rek., snäll, pålitlig och duglig till allt som förekommer vid skötseln af ett landthushåll, sökes till familj vid bruk i Norrland. God lön. Svar till »A. O.», Iduns exp.

Kvinnligt biträde.

En god plats i 1:sta klass manufaktur och kappaffär finnes den 1 april att tillträdas. Sökande skall vara fullt hemmastadd i branschen. God säljareförmåga och ett vänligt sätt att bemöta kunder fordras. Den härå reflekterar torde fortast möjligt insända svar och löneanspråk åtföljdt af fotografi under adress »Kompetent», Borås p. r.

Kristianstads Elementarläroverk för flickor.

Plats finnes för vikarierande lärarinna under läsåret 1907—1908. Undervisningsskyldighet: matematik på det högre stadiet och i mellanklassen; naturkunnighet på det högre stadiet. Lön beroende på kompetens och föregående tjänstgöringstid, dock ej under 1,400 kr. Ansökningshandlingar, ställda till läroverkets styrelse, torde insändas före den 20 mars till föreståndarinnan, fröken L. Lovén, Kristianstad.

KOKERSKA. Plats som kokerska i 4 personers hushåll finnes instundande 1 eller 24 april. Den sökande bör ej vara öfver 35 år, vara ordentlig, rask, gladlynt, samt kunnig i finare matlagning, bakning, inläggningar m. m. Bra lön kan påräknas om goda rek. finnas. Svar med betygsafskrifter och fotografi under märke: »Liten familj», Postkontoret vid Getebergsäng, Göteborg.

HUSJUNGFRU 24 april. God plats som husjungfru finnes i familj om 4 personer. Tvänne tjänare förut. Den sökande bör vara ordentlig, villig, duglig och gladlynt, bör ej tycka illa om barn samt helst vara något kunnig i sömnad. Svar med betyg och fotografi insändes under märket »Liten familj», Postkontoret vid Getebergsäng, Göteborg.

FRISK och snäll barnfröken (ej för ung), kunnig i sömnad af barnkläder erhåller fr. o. m. 1 maj plats i norrländsk residensstad hos läkarefamilj med tre barn (9, 7 och 4 år). Lön 300 kr. Goda ref. fordras. Svar med porträtt snarast möjligt till »Läkare», Luleå p. r.

FÖR välrekommenderad, skicklig och erfaren hushållerska finnes till våren lätt och förmånlig plats å landtegendom i närheten af Eskilstuna. Ansökningar jämte betyg torde adresseras till fru I. Lundh, V. Trädgårdsgatan 15 b, Stockholm.

BILDAD dam omkring 35 år (helst musikalisk) med ordningssinne och godt humör samt van att deltaga uti ett större och finare hems skötsel, kan mot fritt vivre få plats som sällskap och hjälp å större egendom. Svar till »Fint hem», Iduns exp.

En van och pålitlig barnsköterska,

som är snäll, barnkär o. proper önskas till den 24 april att sköta två gossar, en på två år och en på 10 månader. Goda rek. fordras. Svar till fru Ellen von Ekensteen, Eslöf.

EN ung, anspråkslös flicka kan genast mot fritt vivre få komma till liten familj på herrgård i Västmanland för att vara frun behjälplig. Svar till »E. H.», Iduns exp.

I bättre familj i Göteborg finnes den 1 nästkommande maj plats ledig för barnfröken med bästa rek. och kunnig i sömnad, att sköta tvänne barn om 6 och 4 år, deras garderob och rum. Svar snarast och senast den 1 april med uppgift om villkor m. m. till »G. W.», Korsvägen, Göteborg p. r.

KAMMARJUNGFRU, kunnig i strykning och sömnad erhåller plats i Berlin. Ansökningar till platsen, skrifna på svenska, insändes till Mrs H. Gardiner. Matthäickirchenstrasse 11, Berlin W. Ref. i Sthlm fru Aspegren, Torsgatan 19 A, IIII.

Anspråkslös, bättre flicka,

fullt kunnig i matlagning och bakning erhåller god plats på landet 3 tim. väg från Stockholm. Svar till »20 mars», Allmänna Tidningskontoret.

PLATS finnes nu genast för en anspråkslös, bildad flicka att under husmoderns sjukdom förestå mindre hushåll på landet i närheten af Lund. Svar med fotografi och löneanspråk sändes under adress »S.», Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Kvinnlig kontorist

I större handelskontor i Göteborg finnes plats ledig för meriterad kvinnlig kontorist. Platsen är att tillträda genast. Sökanden bör hafva genomgått handelsinstitut eller praktiserat å kontor, hafva snabb uppfattningsförmåga samt en vacker handstil. Egenhändigt skrifna ansökningar jämte afskrifter af betyg eller rekommendationer skola inom den 20 mars insändas under adress »Kontorsengagement», Annonsbyrån, Ö. Larmgat. 1, Göteborg. Ansökan får icke innehålla begäran om svar, då dylik ansökan icke upptages till pröfning. Den, å hvilken reflekteras, erhåller svar, för öfrigt besvaras inga ansökningar.

SNÄLL, ordentlig, barnkär flicka, 15 à 16 år, önskas nu genast som barnflicka i bättre familj i södra Dalarne. Svar till »Barnkär», Alvesta p. r.

Bildad dam

med fackkunskap och förmåga att förestå Bandageafdeln. vid Alb. Stilles affär får genast förmånlig anställning. Sökande måste förete intyg om föregående verksamhet och vara fullt kompetent att leda och deltaga i arbetet. Vid skriftlig ansökan bör fotografi medsändas. ALBERT STILLE, Stockholm.

Vid Karlshamns Elementarläroverk för flickor,

fr. o. m. nästa läsår 8-klassigt, äro vid höstterminens början följande platser att tillträda: 1) med undervisningsskyldighet i matematik och naturkunnighet, 2) med undervisningsskyldighet hufvudsakligen i modersmålet o. kristendom; 3) med undervisningsskyldighet hufvudsakligen inom 3:dje förb. klassen. — Kompetensvillkor för de två förstnämnda platserna: högre lärarinneseminariet eller motsvarande utbildning. Begynnelselön 1,400 kr. Kompetensvillkor för den tredje platsen: elementarskolebildning och något års seminariekurs. Begynnelselön 1,000 kr. Skolan lämnar därjämte bidrag till pensionsafgifterna. Ansökningar, åtföljda af läkarebetyg, böra före den 1 april vara insända till föreståndarinnan, som angående platserna lämnar närmare upplysningar.

En anspråkslös flicka

från ett ordentligt hem och med vårdad uppfostran, pålitlig och snäll, erhåller god plats som barnsköterska till april. Svar med fotografi inom 8 dagar till »Fru L.», Helsingborg p. r.

Karlskrona högre läroverk för flickor.

Till nästa läsår blifva tvänne lärarinneplatser lediga. Den ena med hufvudsaklig undervisningsskyldighet i zoologi, botanik och hälsolära, den andra i geografi, matematik och franska. Annan kombination af ämnena möjlig. Begynnelselön 1,300 kr. samt bidrag till pensionsafgift. De sökande, som böra hafva genomgått högre lärarinneseminarium, torde sända ansökningshandlingar åtföljda af läkarebetyg till läroverkets föreståndarinna före den 15 april.

STYRELSEN.

EN enkel, ordningsfull, bättre flicka, ej under 20 år, barnkär samt kunnig i sömnad, får genast eller 1:sta april plats som barnfröken för 3 barn mellan 6 och 2 år. Svar till »E. E.» tidningen Uppsala med uppgift om ålder, lönepretentioner, föregående plats och om möjligt fotografi.

HUSHÅLLSKUNNIGA, bildade flickor få platser i Stockholm och landsorten genom Nya Inackorderingsbyrån Brunkebergsg. 3 B, Sthlm. Etabl. 1887.

DET FINNS NOG någon anspråkslös och snäll (fromsint) flicka, c:a 25—35 år, bildad, hälst prästdotter eller an. tjänstemans, fullt kompetent att (från 24 april) med vänlighet, ordning och trefnad sköta ogift, medelålders prästmans enkla hem såsom »eget hem»; insände hon då svar härå med fullst. personliga uppgifter, fotografi, betyg, ref. m. m. till »Komminister i Sörmland», Iduns exp., Stockholm f. v. b.

Värdinna,

äfven vid behof lämplig såsom sjuksköterska, erhåller anställning hos äldre herre i södra Norrland. Ansökning, åtföljd af bästa ref. samt fotografi, torde sändas under adress »C:a 35 år», Iduns exp.

För en lärarinna,

som genomgått högre elementarskola och småskoleseminarium finnes plats vid Falkenbergs elementarskola från h:t 1907 med 850 kr. årlig lön. Ansökan med betyg torde till 1 april d. å. insändas till läroverkets styrelse.

FÖR enkel, frisk och barnkär, bättre flicka, som vill åtaga sig att sköta 4 små flickor samt äfven biträda med lättare sysslor inom hemmet, finnes plats ledig den 25 april. Den sökande anses som familjemedlem. Ingen som är rädd för att arbeta göre sig besvär. Svar snart med om möjligt fotografi samt lönepret. till »Barnkär», Lindesberg p. r.

Till en vid Skara högre skola

för kvinnlig ungdom ledig tjänst i matematik, fysik och kemi på högsta stadiet (möjligen äfven i rättandet af sv. uppsatser) äga hugade sökande med företeende af vederbörliga ansökningshandlingar, däribland läkarebetyg, anmäla sig hos skolans styrelse före den 1 nästk. april. Begynnelselönen 1,300 kr. eller mer, beroende på kompetens. Tillträde med början af nästa läsår.

Skara den 2 mars 1907.

STYRELSEN.

PLATSSÖKANDE

MEDELÅLDERS, bättre, huslig och praktisk flicka, önskar plats i mindre familj. Kunnig i matlagning, bakning, handarbeten m. m samt villig deltaga i alla husliga bestyr. Svar till »W. T.», Södertelge p. r.

GODA hushålls- och barnfröknar, lärarinnor m. m. till familjer finnas anmälda å Inack. Byrån, Norrköping. **Rikstel. 9 16.**

ANSPRÅKSLÖS flicka som med goda betyg genomgått folkhögskola, Lundinska kursen och slöjdkurs vid praktisk skola, önskar slöjdlärarinneplats eller annan passande sysselsättning. Svar till »A. M—n. N.», Starfors Heby.

BÄTTRE anspråkslös flicka, kunnig i husliga göromål samt handarbeten, önskar plats i god familj, eventuelt i stad. Någon lön önskas. Svar märkt »H.», Herrljunga p. r. emotses tacksamt före den 25 mars.

MOT FRITT VIVRE.

Enkel o. anspråkslös fru, som önskar tillbringa sommaren i Sverige, men ej har råd att inackordera sig, söker plats i ett hem, hvarest hon kan undervisa i främmande språk (tyska, franska, engelska) och där hon samtidigt äfven finge inackordera sina båda barn (7, 8 år) mot en mindre afgift. Svar ombedes till »Sommer 07», Hauptpostlagernd, Basel, Schweiz.

HUSMODERSPLATS önskas af medelålders, fullt kompetent dam. Goda ref. Svar till »E. A.», Iduns exp.

LEG. MASSÖS och sjukgymnast önskar nu genast ett par månaders anställning i familj. Svar till »Gymnastikdirektör», Iduns exp., Stockholm f. v. b.

PLATS önskas i fint hem af medelålders vant fruntimmer att sköta ett spädt barn eller som städerska i privat hem till den 15 maj, hälst i Göteborg. Goda betyg och rek. finnes. Svar till »Göteborg», Iduns exp.

---

30 ÅRS BILDAD FLICKA önskar komma i god familj på landet mot betalning af 20 kr. i mån. för att deltaga i husliga göromål och väfnad. Svar till »O. M.», Götlunda p. r.

EN flicka som genomgått en hushållskurs önskar komma till större privathus eller pensionat, för att biträda i matlagningen och utbildas till skicklig kokerska. Svar till »Fritt vivre», Iduns exp.

VÄRDINNA. Praktisk,, duglig och något musikalisk 36-årig dam af aktad familj söker plats nu i godt, respektabelt hem, gärna där barn finnes. Har pålitlig karaktär och godt sätt. Utm. betyg från dyl. platser och muntliga rek. om så önskas. Svar märkt »Elly 1907», Iduns exp. f. v. b.

FRISK och arbetsam flicka hemmastadd i landthushåll, önskar plats i ordningsfullt hem, antingen som husmoders biträde i större hushåll eller ock att ensam sköta förekommande sysslor i mindre familj. Lön önskas samt att få bli ansedd som medlem i familjen. Svar till »A. T.», Wiby p. r. (Skåne).

UNG, bildad flicka, som genomgått slöjd- och hushållsskola, önskar plats i ett fint hem såsom hjälp eller sällskap. Vill anses som familjemedlem samt önskar någon lön. Svar emotses tacksamt till »20-åring», Lunnarp p. r.

FINNES någon oberoende äldre dam, som ämnar vistas vid hafskusten inst. sommar hvilken af oegennyttig godhet ville medtaga en ung, allvarlig, anspråkslös flicka. Tacksamt svar till »Hafvet», Iduns exp.

UNG flicka, med goda betyg, kunnig i matlagning, sömnad och handarbete, önskar i maj god plats. Svar emotses tacksamt till »Maj 1907», Iduns exp. f. v. b.

Signorina italiana.

Officersdotter önskar tillbringa sommarmånaderna i Sverige i familj för att gifva lektioner antingen i italienska eller franska, hvilket senare språk hon äfven är fullt mäktig. Talar också tyska, engelska och något litet svenska. Bästa rek. Svar under adress Sig. Trivero, Moltkeplatz 3 II, Dresden.

EN bättre, anspråkslös flicka önskar plats att sköta ett mindre hushåll, där ej barn finnes. Svar till »Familjemedlem», Vingåker p. r.

UNG musik. sm.-lärarinna önskar under sommarferierna plats i familj att undervisa barn, eller ock att hjälpa till med hvarjehanda. Önskar anses som familjemedlem. Svar emotses tacksamt under sign. »Glad och villig», Iduns exp. f. v. b.

UNG flicka önskar plats i mindre familj (nälst på landet) för att deltaga i hushållsgöromål. Önskar anses som familjemedlem. Svar till »Eva», Stenungsund p. r.

EN bättre flicka från landet, 19 år, önskar komma i ett bättre hem för att deltaga i alla inomhus förekommande göromål. På någon lön fästes intet afseende, blott ett vänligt bemötande. Svar till »Villig», Ljungby p. r.

UNG flicka från godt hem, söker plats i bättre, treflig familj, att vara frun till hjälp och sällskap. Gärna i Stockholm eller omnäjd. Genomgått slöjd- och hushållskola. Någon lön önskas samt att vara familjemedlem. Betyg och rek. finnas. Svar till »1907», Wissefjärda.

UNG flicka af god familj, som genomgått kurs i Uppsala Fackskola samt kunnig i sömnad önskar plats att förestå hushåll i äldre familj i Stockholm eller att vara husmodern behjälplig på större herrgård i närheten af Stockholm. Har förut haft plats i prästgård på landet. Goda rek. Svar till »Villig—plikttrogen», Nya tidningskontoret, Uppsala.

EN flicka som genomgått ettårig hushållskurs önskar plats under skicklig hushållerska på herrgård, eller annars där god och fin praktik kan påräknas, för att vidare praktisera. Svar märkt »Praktik» emotses tacksamt till Nya tidningskontoret, Uppsala.

PLATS som husföreståndarinna eller i familj önskar bättre, något musikalisk flicka. Kunnig i matlagning. Svar till »Goda betyg», Varberg.

VÄLUPPFOSTRAD flicka, praktisk och duglig, kunnig i matlagning och hvad därtill fordras, samt kläd- och linnesömnad, för öfrigt allt, som hör till ett väl ordnadt hem, önskar nu till våren plats i familj. Svar till »Redbar», Spannarboda.

ANSPRÅKSLÖS bättre flicka med fallenhet för sjukvård samt husliga göromål önskar plats i familj, hälst i Norrland. Svar till »Anspråkslös», Sv. Telegrambyrån, Örebro.

PLATS på större landtgård att gå frun tillhanda eller dylikt söker ung flicka. Svar till »Sigrid E.», Iduns exp.

VÄRDINNA. Bildad flicka af god familj (34) med godt sätt och jämt humör önskar plats till våren som husföreståndarinna och värdinna i fint och bildadt hem där husmor saknas och hälst där barn finnas. Fina ref. Svar märkt »Värdinna T—n», Iduns exp. f. v. b.

FLICKA, 26 år, önskar plats hälst i eller i närheten af Stockholm som sällskap och hjälp i god familj eller hos sjuklig dam eller herre. Svar till »Familjemedlem, Småländska», Iduns exp.

HUSHÅLLERSKA önskar plats på sjukhus eller någon inrättning. Goda rek. företes. Svar till »Värmländska», Åmot p. r.

UNG, anspråkslös flicka önskar plats mot fritt vivre i bättre familj där tillfälle gifves att få lära hushåll. Hälst på större gård i Dalsland eller Värmland. Svar emotses tacksamt under adress »Familjemedlem», Malmö p. r.

London.

Utmärkt pensionat för en eller två personer. Goda kommunikationer till City. Goda svenska ref. Man hänvände sig till Plincke 16, Queens Road, Twickenham.

Hvilohemmet Talliden

— Djursholm —

emottager klena personer, som behöfva hvila och luftombyte. Stora, soliga rum, godt bord. Adress Germania station. Allm. tel. Djursholm 3 22.

EN à två unga flickor kunna få god inackordering i familj där tillfälle gifves att om så önskas deltaga i hushållsgöromål, konstväfnad, trädgårdsskötsel m. m. Goda kommunikationer. Naturskön trakt i Norra Skåne. Svar till »A. B. Våren 1907», Iduns exp.

I glad, angenäm familj, boende i frisk, härlig trakt, hälst södra Sverige, önskas inack. af ung flicka. Svar med prisuppgift till »Recréation», Portvakten, Bondegatan 2 B, Stockholm.

Å ett ovanligt vackert beläget ställe invid fiskrik sjö och i närheten af ett högt fjäll, från hvilket en hänförande utsikt utbreder sig, kan ettdera en liten familj eller två personer få helinackordering under nästa sommar för rimligt pris. Man hänvände sig till »J. K.» under adress Vägsjöfors (norra Värmland) för erhållande af närmare upplysningar.

ENKEL och anspråkslös flicka, som vill vistas på landet och icke har fordringar, på nöjen, samt vill vara behjälplig med enkla handarbeten och lättare sysslor då så behöfves, kan blifva inackorderad i ett enkelt men godt landtbrukarehem i Vestergötland emot 30 kr. i månaden. Beläget vid skog och sjö. Svar till »E. E.», Suntak.

Jämtland — Hålland.

Hedins pensionat 490 m. ö. h. Helinackordering kr. 90 mån. Läkareintyg fordras. Referens: Doktor Fritz Svensson, Stockholm.

Konfirmationsundervisning

tillsammans med förut anmälda meddelas några gossar eller flickor från midsommar till 15 aug. God inack. och tillsyn. Utmärkta hafsbad. Svar till Skrea prästgård, Falkenberg.

Demoiselle diplomée, habitant petite ville (Aigle) très salubre du Canton de Vand, reçevrait jeunes filles désirant apprendre le français. Pension frs 150. — par mois. Närmare upplysningar lämnas beredvilligt af fru Ingeborg Hegardt, f. Tamm, Kommendörsgat. 37, Stockholm.

Angenäm sommarbostad.

I Smålands naturskönaste trakt, nära fiskrik sjö, 10 min. från station, 1 mil från köping, uthyres 3 möbl. rum med kök från 1 april eller 1 maj för 50 kr. i månaden. Svar till Tandl. Holmqvist, Värnamo.

Alingsås.

Inackordering samt öfning i främmande språk. Adr. Fru Mathilde Hüttling, née Gaudard, Souvenir, Alingsås.

ÄLDRE och yngre damer, hvilka behöfva hvila eller luftombyte, kunna erhålla god inackordering till moderat pris i stilla, vänligt hem med friskt och soligt läge. Bröstsjuka mottagas icke. Ref. om så önskas. Vidare meddelar fröken Elfrida Ströhm, Mösseberg, Falköping—Ranten.

HOS yngre, god prästfam., hälst i mellersta Sverige, önskar väluppfostrad flicka inack. i och för konfirmation. Svar till »Flicka», Sollefteå.

INACK. erhålles på högt belägen herrgård i Värmland. Barrskog, bad, fiske, godt bord, piano, telefon. Hushållselever mottagas. Svar till »Våren 1907», Karlstad p. r.

Stadsflicka

önskar för omväxling inackordering en tid i treflig trakt på landet i familj, där barn eller ungdom finnes. Vill deltaga i husliga göromål, växlande med friluftslif. Svar med pris pr månad m. m. till »Västkusten», Uddevalla p. r.

Charlottenborgs

pensionat, synnerligen naturskönt, högt och skyddadt läge vid skog och sjö öppet året om. Rikstel. Kungsör 50.

NÜRNBERGS PILSNERDRICKA

Allm. 3048. Riks. 794.